

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Zabezpečování veřejných služeb obcí
(bakalářská práce)

Vedoucí bakalářské práce:
doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Autor:
Pavel Ambrož

2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavel AMBROŽ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Zabezpečování veřejných služeb obcí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Analyzovat proces zabezpečování veřejných služeb ve vybraném městě a formulovat doporučení s cílem zvýšit efektivnost výdajů.

Postup zpracování:

1. Přehled teoretické i empirické literatury. Výdaje obcí a jejich efektivnost, zabezpečování veřejných služeb, existující problémy při jejich zabezpečování.
2. Analýza výdajové stránky rozpočtu města.
3. Analýza procesu zabezpečování veřejných služeb městem.

Práce bude zpracována s využitím údajů vybraného města. K vyhodnocení budou využity i výsledky existujících studií a údaje systému ARIS (MFČR).

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. Ochrana, F. et al. **Efektivnost zabezpečování vybraných veřejných služeb na úrovni obcí.** Praha : Oeconomica, 2007. 149 s. ISBN 978-80-245-1259-4
2. Pavel, J. **Používání obecních společností v České republice na příkladu krajských měst.** Praha : Transparency International Česká Republika, 2008. 53 s. ISBN 978-80-87123-03-4
3. Peková, J.: **Hospodaření a finance územní samosprávy.** Praha : Management Press, 2003. 376 s. ISBN 80-7261-086-4
4. Provazníková, R. **Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe.** Praha: Grada Publishing. 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5
5. **Separátní výtisky článků: časopis Obec a Finance, vydavatelství Triada. ISSN 1211-4189**

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

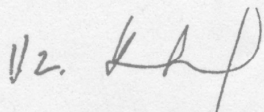
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

6. března 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

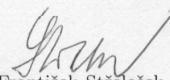
15. dubna 2010

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 ⁽¹⁾
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 6. března 2009

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma „Zabezpečování veřejných služeb obcí“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, že souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice, 14. 5. 2010

.....
Pavel Ambrož

Děkuji doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za to, že se ujal vedení mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné připomínky a pomoc, kterou mi při zpracování bakalářské práce poskytl.

Dále děkuji vedoucímu odboru hospodářské správy a školství městského úřadu Týn nad Vltavou Ing. Rohlenovi a vedoucí finančního odboru paní Rozsypalové za spolupráci a poskytnutí cenných informací, které přispěly k vytvoření této bakalářské práce.

Obsah práce

1. Úvod.....	- 7 -
2. Literární přehled.....	- 8 -
2.1 Územní samospráva	- 8 -
2.1.1 Předpoklady fungování územní samosprávy.....	- 9 -
2.1.2 Povinnosti územní samosprávy.....	- 10 -
2.1.3 Obec jako základní územně správní celek.....	- 10 -
2.2 Veřejné statky	- 13 -
2.2.1 Dělení veřejných statků.....	- 14 -
2.3 Zabezpečování veřejných statků	- 16 -
2.4 Rozhodování o veřejných statcích	- 22 -
2.4.1 Užítky a náklady.....	- 24 -
3. Metodika	- 26 -
4. Výsledky	- 28 -
4.1 Město Týn nad Vltavou a jeho veřejné služby	- 28 -
4.1.1 Organizační formy zabezpečování místních veřejných statků.....	- 30 -
4.2 Financování veřejných služeb	- 34 -
4.3 Výdaje na veřejné služby	- 38 -
4.4 Shrnutí zabezpečování veřejných služeb obcí a návrhy na zlepšení ...	- 46 -
5. Závěr	- 52 -
Summary.....	- 55 -
Seznam použité literatury	- 56 -
Seznam tabulek	
Seznam příloh	

1. Úvod

Veřejný sektor je velice často podrobován kritice, která je vedena ze všech možných stran. Slýcháme, že veřejný sektor je příliš přebujelý, zkosnatělý, nákladný atd. Tyto stížnosti se nejvíce opírají o nespokojenost s nejvyššími politickými špičkami a dostávají se až do takových krajností, kdy si někteří myslí, že by se nám bez této složky ekonomiky žilo lépe. Tato práce sice nemůže zhodnotit existenci veřejného sektoru zcela ze všech stran, ale připomene alespoň jeho hlavní úlohy, kterými se zabývá. Přičemž především objasní alokační úlohu veřejných financí, a to v té úrovni, jež se nás nejvíce dotýká, s níž se setkáváme každý den, i když si to leckdy ani neuvědomujeme. Jedná se o oblast zabezpečování veřejných služeb na úrovni obce.

Budou představeny veřejné služby, které jsou obcemi zabezpečovány, ať už dobrovolně podle rozhodnutí obecního zastupitelstva, či povinně na základě zákona. Dále důvody, proč je nutná existence tohoto způsobu zajišťování statků, a proč nemůže být obstarávání těchto statků zajišťováno klasickými tržními způsoby. Práce by měla ukázat cesty, které má obec k dispozici k zajištění veřejných služeb, blíže je představit a upozornit na možná úskalí při jejich realizaci.

Pokud zůstaneme u jakéhosi „zhodnocení“ existence veřejného sektoru, nebude stačit pouhé vyjmenování služeb zajišťovaných obcemi, ale také objasnění pojmu efektivity, hospodárnosti a účelnosti vynakládání veřejných prostředků. A dále objasnění hodnotících kritérií či metod, které by měly být při zvažování realizace, či výběru konkrétního způsobu realizace, brány v úvahu.

Všechny tyto poznatky budou uplatněny v praktické části, zaměřené na analýzu veřejných služeb zabezpečovaných Týnem nad Vltavou, jakožto obce s rozšířenou působností. Vrcholem práce bude vznesení připomínek a návrhů na zlepšení tohoto procesu.

2. Literární přehled

2.1 Územní samospráva

Funkce, které by měl veřejný sektor podle Musgravea (1994) vykonávat jsou: funkce alokační, distribuční a stabilizační. Rozdělování důchodů ve společnosti a rozpočtová politika nás nemusí hlouběji zajímat, zato funkce prvně jmenovaná ano, tedy alokační a to v rámci územní samosprávy. Jedná se o zajišťování veřejných statků, tedy o proces rozdělování celkových prostředků mezi produkci soukromých a veřejných statků. Do této funkce se zahrnuje také regulační politika, které se věnovat nebudeme, jelikož nepatří do primárního problému rozpočtové politiky.

Municipální samospráva je reprezentována volenými orgány, které rozhodují o činnostech hrazených z veřejného rozpočtu na základě nepřímé veřejné volby. Je odpovědná za zabezpečování různých veřejných statků pro místní obyvatele, za vytváření podmínek pro rozvoj regionu a maximalizaci blahobytu ve spravovaném území. Základním předpokladem pro plnění těchto funkcí je znalost dlouhodobého vývoje potřeb místních obyvatel, která je určitě snazší pro zvolené obyvatele samosprávného celku, než v případě centralizované správy (řízené z úrovně státu). Tato samospráva musí také zabezpečovat vztahy mezi konkrétní municipalitou – regionem, municipalitou – státem, regionem – státem, čímž zastupuje zájmy obyvatel daného území u vyšších samosprávných celků. Samosprávný celek by v žádném případě neměl zapomínat na spolupráci s občany, například může klást důraz na zapojování občanů do iniciativních a poradních orgánů, které poté dávají zastupitelstvu náměty a připomínky na další činnost obce. Tím je hospodaření municipální samosprávy pod kontrolou obyvatel, která poté funguje jako jakási pozitivní zpětná vazba na činnost volených a výkonných orgánů (Peková, 2004).

2.1.1 Předpoklady fungování územní samosprávy

Aby mohla územní samospráva vykonávat svou činnost, je třeba, aby byly stanoveny určité předpoklady. Tomuto problému se věnuje Peková (2004, s. 20-21), přičemž rozděluje předpoklady na dvě skupiny:

1. legislativní předpoklady
2. ekonomické předpoklady

Legislativní předpoklady představují nutnost zasazení práv a povinností územní samosprávy do zákonů daného státu, tyto zákony by měly podle Pekové zvláště obsahovat:

- úpravu vzniku a postavení jednotlivých článků územní samosprávy, jejich působnost, pravomoci a odpovědnost
- úpravu organizace a vnitřního členění
- vymezení funkcí územní samosprávy – samosprávních i přenesenou působnost
- vymezení vzájemných vztahů mezi státem a územní samosprávnou i vztahů uvnitř víceúrovňové územní samosprávy, kompetence
- úpravu ekonomických předpokladů fungování územní samosprávy

Mezi ekonomické předpoklady patří:

- vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit
- možnost získávání vlastních finančních prostředků
- sestavování vlastního rozpočtu

2.1.2 Povinnosti územní samosprávy

Územní samospráva má svá práva, povinnosti a závazky vůči svým voličům, mezi něž podle Pekové (2004, s. 30-31) patří:

- zvelebování vlastního majetku, zajišťování jeho nejefektivnějšího využívání ku prospěchu municipality
- zabezpečování veřejných statků pro své občany
- při financování potřeb respektování požadavku maximální hospodárnosti a efektivity
- vytváření podmínek pro sociálně ekonomický rozvoj
- koordinace činnosti ekonomických subjektů pomocí nepřímých metod
- rozvíjení vztahů s jinými obcemi, na regionální úrovni, a jinými regiony, subjekty, státem
- zajišťování ochrany krajiny a životního prostředí na svém území
- koordinace činnosti měst a obcí (na regionální úrovni), rozvoj vztahů spolupráce s obcemi, koordinace sociálně ekonomického rozvoje obcí a měst
- spolupráce se státem, hájení zájmů a preferencí obyvatel a případně i podnikatelských subjektů.

2.1.3 Obec jako základní územně správní celek

Základním územně samosprávným celkem je obec, přičemž její význam stále roste vzhledem k stále rostoucím snahám o decentralizaci kompetencí a odpovědnosti při zabezpečování veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu.

Tato základní územní jednotka státu je tvořena z obyvatelstva, území, jež je užíváno místním obyvatelstvem, a její působností. Za občany obce se podle zákona o obcích (č. 128/2000 Sb.) považují fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a jsou v dané obci hlášeny k trvalému pobytu. Obyvatelé se mohou na řízení obce podílet přímo či nepřímo (Peková, 2004). Přímé podílení se je možné dobrovolnou

prací (v komisích), aktivní účastí na veřejných zasedáních zastupitelstva obce, nebo hlasováním v místním referendu. Nepřímé podílení se spočívá ve volbě zástupců do obecního zastupitelstva ve veřejných komunálních volbách.

Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.) nazývá obec s více než třemi tisíci obyvatel městem. Statut města náleží také obcím, jež byly městy před 17. květnem 1954, pokud o něj požádají předsedu Poslanecké sněmovny ČR. Podle tohoto zákona je obec městysem po splnění následujících podmínek: obec byla městysem před 17. květnem 1954 a požádala předsedu Poslanecké sněmovny o statut městyse, nebo bylo-li vyhověno návrhu obce o statut městyse předsedou Poslanecké sněmovny (k tomuto návrhu se vyjadřuje vláda). Zákon o obcích dále vyjmenovává města se zvláštním postavením (= statutární města), jimiž jsou: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov a Most. Statutární města se mohou dále členit na městské obvody či městské části, které upraví město vyhláškou. Statutární města mají zároveň postavení pověřených obecních úřadů a většina z těchto měst je od roku 2001 sídlem krajských úřadů. Hlavní město Praha je také členěno na městské části (obvody).

Samostatná působnost obce (= samosprávné funkce) má v určitých činnostech podle zákona o obcích přednost před přenesenou působností (= zabezpečování dalších úkolů za stát), pokud není tato skutečnost upravena zvláštním zákonem. Z čehož plyne, že je u nás aplikován smíšený model veřejné správy. Přenesená působnost je vykonávána v obcích s pověřenými obecními úřady a v obcích s rozšířenou působností.

Mezi orgány obce patří: zastupitelstvo obce (spravuje obec), rada obce, starosta a obecní úřad. V případě města se tyto orgány jmenují stejně, pouze slovo obec je nahrazeno slovem město (zastupitelstvo města). Při rozhodování orgánů obce o zabezpečování úkolů a veřejných služeb se uplatňuje pravidlo nadpoloviční většiny všech členů příslušného orgánu.

V České republice převažují obce s malým počtem obyvatel, Peková (2004) tento fenomén nazývá sídelní rozdrobeností a podotýká, že zatímco v 90. letech minulého století byla v některých vyspělých zemích pozorovatelná centralizační tendence, v naší vlasti byla situace naprosto opačná, která se především projevila po roce 1990, kdy velice často docházelo k rozdělování bývalých střediskových obcí.

Například ke konci roku 1989 u nás bylo 3527 obcí s vlastním národním výborem a v roce 1993 bylo v ČR 4931 obcí s méně než 1000 obyvateli³. Na začátku roku 2001 bylo na českém území 6258 obcí³ a tento stav se ani po osmi letech výrazně nezměnil a nezměnila se ani převaha malých obcí, kterou znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 1: Struktura obcí v České republice dle velikosti k 1. 1. 2009

Počet obyvatel	Počet obcí	Počet obcí (v %)	Celkový počet obyvatel	Počet obyvatel (v %)
do 199	1 561	24,980	193 328	1,85
200 - 499	1 991	31,861	651 689	6,23
500 - 999	1 330	21,283	935 658	8,94
1 000 - 1 999	700	11,202	972 484	9,29
2 000 - 4 999	392	6,273	1 184 204	11,31
5 000 - 9 999	142	2,272	964 895	9,22
10 000 - 19 999	70	1,120	981 219	9,37
20 000 - 49 999	42	0,672	1 243 739	11,88
50 000 - 99 999	15	0,240	1 058 196	10,11
nad 100 000	6	0,096	2 282 130	21,80
Celkem	6 249	100,000	10 467 542	100,00

Zdroj: Tabulka počtu obyvatel v obcích ČR. Praha, ČSÚ 2009, a vlastní výpočty

Nízká osídlenost obcí a jejich veliký počet přináší podle Pekové (2004) problém nemožnosti zvyšování alokační efektivity v lokálním veřejném sektoru, jelikož se ve většině malých obcí nedaří při zajišťování veřejných služeb uplatňovat úspory z rozsahu (režijní náklady se nerozloží na větší počet obyvatel). Proto se dá v současné době zaznamenat snaha státu o omezování dalšího rozdělování malých obcí na menší sídelní útvary a motivaci obcí k jejich slučování. Omezení rozdělování obcí upravuje zákon o obcích v § 21, který toto počínání povoluje pouze tehdy, nepoklesne-li počet obyvatel v rozdělené i nově vzniklé obci pod jeden tisíc a pokud každá z nich bude mít hranice svého katastrálního území nejméně se dvěma obcemi. Motivací ke slučování je například stanovování podílu obcí na celostátním výnosu některých daní v závislosti na

velikostní kategorii obce, avšak tato metoda není v praxi účinná a dále přetrvávají historické a psychologické důvody samostatnosti malých obcí.

Obce mezi sebou mohou spolupracovat, tato spolupráce se uskutečňuje podle zákona o obcích (§ 46) – „na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí a zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi“. Dobrovolné svazky obcí jsou zakládány písemnou zakladatelskou smlouvou, k plnění svých úkolů smí zakládat právnické osoby, jejichž předmětem činnosti mohou být pouze činnosti vymezené zákonem (školství, sociální péče, zdravotnictví, kultura, správa, údržba a provozování zařízení ve vlastnictví obce, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, svoz a likvidace komunálního odpadu). Obec může na svazek převést svůj majetek.

2.2 Veřejné statky

Soukromé statky jsou zajišťovány prostřednictvím tržního mechanismu, jelikož je tento způsob velice efektivní. A to díky tomu, že ke směně dochází pouze mezi subjekty, které mají dostatečné množství peněžních hlasů, a mezi subjekty s výlučným vlastnictvím majetku, jenž má být směněn. To znamená, že zde dochází k vylučovacímu efektu. Spotřeba je omezena množstvím statků a finančními možnostmi, tedy je rivalitní. Dané statky jsou spotřebovávány individuálně jednotlivými nakupujícími.

Oproti tomu veřejné statky jsou spotřebovávány kolektivně a náklady na přistoupení dalšího spotřebitele se rovnají nule. Užívání statku jedním občanem nesnižuje spotřebu druhého. Z toho plyne, že aplikace vylučitelnosti ze spotřeby, i když by se dala snadno realizovat, by zde byla krajně neefektivní a nesmyslná. To ovšem znamená, že za takovýchto podmínek není užitek z veřejných statků spojen s vlastnickými právy jednotlivců a trh nemůže fungovat. Z povahy lidí je pochopitelné, že za takovýto užitek, všem dostupný, nebudou producentům statků dobrovolně platit. Užitek uživatele bude stejný v okamžiku, kdy poctivě zaplatí, i pokud prospěch nepřizná. A k neplacení ho ještě může nabádat, že se jedná jen o nevýznamnou část z celkové sumy, díky existenci dalších spotřebitelů. Proto zde nedojde k dobrovolnému

placení, které je s rostoucím počtem poplatníků čím dál reálnější. Vazba spotřebitel-výrobce je narušena a pro zajištění takovýchto statků musí trh vystřídat vláda.

Potřeba veřejných statků vzniká také tam, kde je spotřeba rivalitní a vyloučení ze spotřeby je vhodné. Musgrave (1994) zmiňuje příklad přetížené městské křižovatk, kde omezení poplatkem by bylo nevhodné. V těchto případech trh selhává, protože vyloučení ze spotřeby je nemožné nebo příliš nákladné. Příklad by mohl být řešen jakousi mýtnou branou, ale náklady na provoz a způsob účtování by plně zastínily původní účel.

2.2.1 Dělení veřejných statků

Už jsme si uvedli odlišnosti veřejných statků od těch soukromých a proč je nutné je zabezpečovat jinou cestou nežli tržním mechanismem. Avšak toto rozdělení na dva modely statků není úplně dostačující, jelikož existují různé modifikace. Proto rozšířím členění, k čemuž použiji shrnutí autorky Pekové (2004, s. 23-27).

Čistý veřejný statek je spotřebováván kolektivně, spotřeba je nedělitelná – nelze určit množství statku spotřebovávané jednotlivcem. Vylučitelnost ze spotřeby je nemožná nebo příliš nákladná a mezi spotřebiteli neexistuje rivalita. Mezní náklady na přistoupení dalšího spotřebitele ke spotřebě jsou nulové. Kvalita tohoto statku je nedělitelná, ale existuje zde efekt přetížení – při nadměrné spotřebě.

Smíšený veřejný statek je také spotřebováván kolektivně, ale jeho kvantita je dělitelná, a tudíž je u něj možné určit podíl jednotlivce na jejich spotřebě. Z toho plyne, že u něj lze stanovit cenu a na jeho spotřebu můžeme uvalit uživatelský poplatek. O této ceně mluvíme jako o modifikované, jelikož se o této ceně nerozhoduje na trhu na základě nabídky a poptávky, ale ve volených orgánech pomocí hlasování (zastupitelstvem). Cílem uvalení poplatku na spotřebu smíšeného veřejného statku není zisk, proto není jeho cena konstruována na ziskovém principu, avšak je ekonomicky pochopitelné, že poplatek je stanoven v takové výši, aby pokryl veškeré kalkulované náklady produkce, čímž dosáhneme kritéria efektivnosti. Ač tedy jeho množství dělitelné je, u kvality tato skutečnost neplatí. Kvalita smíšeného statku je pro všechny

uživatele stejná a zároveň zde může docházet k efektu přetížení, kdy se při velkém množství spotřebitelů jeho kvalita pro všechny snižuje.

Spotřeba smíšených veřejných statků je *fakultativní* nebo *příkázaná*. Při fakultativní spotřebě se potenciální spotřebitelé rozhodují podle své vůle, zda takový statek spotřebovávají budou či nikoli. Příkladem je veřejná hromadná doprava, kulturní služby atd. O využití příkázané spotřeby se jednotlivci rozhodovat nemohou, je totiž nařízená všem pomocí zákona. Za této situace mluvíme o *preferovaných veřejných statcích* (paretistické či poručnické či upřednostněné), což je například povinná školní docházka. O rozsahu příkázaného statku rozhoduje stát, přičemž jeho zabezpečování deleguje v určitých případech na nižší samosprávné celky, pokud je územní samospráva dokáže zabezpečit hospodárněji.

Některé z těchto služeb jsou na hranici soukromého a veřejného statku a jiné dokonce statkem soukromým, ale přesto jsou zabezpečovány občanům obcí či regionem. Důvodem takového počínání může být existence negativních externalit, monopolního postavení poskytovatele nebo nezájmu soukromého sektoru o tuto činnost.

VEŘEJNÉ STATKY NA MÍSTNÍ A FEDERÁLNÍ ÚROVNI

Ovšemže veřejné statky jsou dostupné všem občanům, avšak užitek z nich plynoucí může být územně omezený. Je tedy rozdíl mezi statky, jež zabezpečuje stát celé zemi, a těmi, které jsou poskytovány nižšími samosprávnými celky jen pro dané území. Mezi příklady Musgravea (1994) zařazuje národní obranu, která je dostupná celému národu a pouliční osvětlení, které zajímá jen místní obyvatele. Z tohoto plyne souvislost veřejně poskytovaných statků s fiskálním federalismem, tedy procesem rozdělování daní a poplatků mezi jednotlivé stupně veřejných rozpočtů, které může být centralizováno nebo decentralizováno (Musgrave, 1994). Z tohoto vyplývá, že federální veřejné služby by měly být v kompetenci ústřední vlády a místní služby v kompetenci místní vlády. Zobecníme-li tuto tezi, dostaneme se k závěru, že každá vláda by měla zabezpečovat přesně ty veřejné statky, jež se projeví na jejím území, a měla by používat pouze takové zdroje financování, které pokrývají náklady na poskytované veřejné statky.

2.3 Zabezpečování veřejných statků

Pro pochopení veřejného zabezpečování je nutné poznat také pojem veřejná produkce. Tyto termíny, ač se zdají být velice podobné, jsou odlišné a vzájemně nesouvisející.

Uvědomme si, že soukromé statky mohou být produkovány a prodávány soukromým zákazníkům buď soukromými firmami, jak tomu bývá normálně, nebo státními podniky, jako jsou například energetické podniky, podniky veřejné hromadné dopravy nebo národní podnik Budějovický Budvar. Obdobně mohou veřejné statky produkovat soukromé firmy a prodávat je vládě nebo je lze vyrábět přímo ve veřejných podnicích, jako jsou například komunální podniky. Musgrave (1994) definuje *veřejné zabezpečování* veřejných statků takto: „hradí je rozpočet a jsou dostupné bez poplatků jednotlivých spotřebitelů. Jak se vyrábějí, nehraje roli.“ Oproti tomu veřejná produkce soukromých statků, které se prodávají na trzích, hraje ve smíšené ekonomice jen omezenou roli.

Existují potřeby spotřebitelů, které mohou být uspokojeny buď nákupem soukromých statků, nebo zajištěním statků veřejných. Musgrave (1994) uvádí příklad ochrany osobního majetku, která může být řešena nákupem zámků a dalších zabezpečovacích prvků (soukromý statek), nebo policejní ochranou pro celou oblast (veřejný statek). A dále dodává, že v situacích, kdy je možná volba, je nutné zvolit jeden z uvedených způsobů. Soukromé zajištění je výhodné tím, že umožňuje jednotlivcům spotřebovávat různá množství, a aby tuto výhodu překonalo veřejné zabezpečení, musí nabízet statek za nižší náklady (v přepočtu na jednotlivce).

Při zabezpečování veřejných statků vzniká problém stanovení potřebného množství. To, že spotřebitelé odmítají dobrovolně zaplatit, není hlavním problémem. Obtíž tkví v rozhodnutí o typu a kvalitě poskytovaného statku a také o jeho ceně pro spotřebitele. Zdálo by se, že nejjednodušším by bylo, aby spotřebitel platil za jemu plynoucí užitek, tak jako u statků soukromých. To ovšem problém neřeší, protože ještě nevíme, jak můžeme zjistit míru užitku, kterou jeho příjemce pociťuje.

Spotřebitelé nemají důvod vyjít vládě vstříc a individuálně prohlašovat, na kolik si statku cení, pokud si nejsou jisti, že všichni ostatní učiní totéž. Navíc můj vlastní

příspěvek, pokud jsem členem velké skupiny poplatníků, velikost celkové nabídky veřejného statku významně neovlivní. A budu se snažit tento statek využívat, jak zmiňuje Musgrave (1994), jako černý pasažér (free rider), tedy že nechám za tuto službu zaplatit ostatní a přitom ji budu využívat. Proto zde dobrovolné daňové příspěvky nemají mysl. Pro stanovení velikosti nabídky veřejných statků a pro alokaci nákladů na ně je proto třeba použít jinou metodu.

Právě za těchto situací nahrazuje tržní mechanismus politický proces, který o alokaci veřejných zdrojů rozhoduje pomocí hlasovacích lístků, oproti trhu, kde se hlasuje pomocí peněz. Občané hlasují ve svém vlastním zájmu tak, aby se výsledek hlasování co nejvíce blížil jejich preferencím. Zároveň vědí, že jejich hlasy mají vliv na výsledek hlasování, a proto je v jejich osobním zájmu se hlasování zúčastnit. Ovšemže výsledek hlasování nemůže potěšit každého z hlasujících, ale v celospolečenském měřítku se výsledek vždy ustálí okolo voliče mediána. Tento výsledek však může být vzdálen od efektivního řešení, což ale záleží na efektivnosti hlasovacího procesu a stejnorodosti preferencí hlasujících. Politické rozhodování na základě hlasování se tedy stává náhradou za tržní rozhodování, dle aktuální nabídky a poptávky. Shromáždění podílů na nákladech, o nichž bylo takto rozhodnuto, se uskutečňuje prostřednictvím daňového systému, který představuje souhrn daní a poplatků vybíraných na daném území. Zdanění ale záhy vede ke snižování efektivnosti a k absolutním ztrátám, které na trzích soukromých statků nevznikají.

ZABEZPEČOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVOU

Odpovědnost za zabezpečování veřejných statků občanům přenáší stát v některých případech na jednotlivé stupně územní samosprávy, zvláště tehdy, jsou-li schopné je zabezpečit hospodárněji. K této decentralizaci zabezpečování podle Pekové (2004) dochází z politických, historických a dalších důvodů v souvislosti s prohlubováním demokracie (účast obyvatel na rozhodování) a s částečnou decentralizací alokačních činností státu.

Podle zásady prospěchu a podle prostorově ohraničeného užitku pro občany určitého společenství (stát, region, obec) je zabezpečení rozděleno Pekovou (2004) do několika typů veřejných statků – národních, místních či regionálních veřejných statků

a poplatkových služeb. *Národní veřejné statky* jsou takové statky, jejichž užitek se netýká pouze obyvatel určité obce či regionu, ale také ostatních regionů. Proto nejsou financovány pouze obecními finančními prostředky a je využito i dotací ze státního rozpočtu. Příkladem je výstavba a údržba silnic a regulace volných toků. Užitek z *místních* (či *regionálních*) *veřejných statků* pociťují pouze občané spadající pod konkrétní samosprávný celek, který tuto službu poskytuje. To znamená, že tento užitek je místně ohraničen (např. veřejné osvětlení). *Poplatkové služby* už mají často charakter tržních statků a jsou poskytovány na lokální a regionální úrovni (např. dodávky pitné vody, čištění odpadních vod, ...).

I lokální či regionální statky se mohou svým charakterem blížit statkům soukromým, avšak z již jmenovaných důvodů (tržní selhání, monopol, externality atp.), jsou poskytovány jako statky smíšené. Jako příklady uvádí Peková (2004) zabezpečení zásobování pitnou vodou z vodovodu, kanalizace a čištění odpadních vod, odvoz a likvidace komunálního odpadu.

Zákon o obcích přímo nevyjmenovává veřejné služby, které musí obec ve své samostatné působnosti zabezpečovat. Této otázce se věnuje § 35, který zní: „...Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“ Vyplývající povinnosti obcí v rámci samostatné působnosti shrnuje Provazníková (2007) do těchto oblastí:

- školství (provoz a údržba budov)
- sociální péče (provoz domovů důchodců, ústavů pro mládež, ...)
- zdravotnické služby
- kultura a rekreace (knihovny, muzea, divadla, stadiony, ...)
- veřejná bezpečnost a obecní policie
- sanitární služby (včetně svozu komunálních odpadů a úklidu veřejných prostranství)
- pouliční osvětlení, hřbitovy a parky

- vodovody a kanalizace
- územní plánování
- místní komunikace a městská doprava
- obecní byty (realizace výstavby i pronájmu)

V rámci přenesené působnosti vykonávají orgány obcí činnosti, které jsou stanoveny zvláštními zákony, mimo jiné se například jedná o vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, zajištění voleb, projednávání přestupků, ochranu životního prostředí, evidenci obyvatel, sociálně právní ochranu dětí, péči o staré, zdravotně postižené a nepřizpůsobivé občany.³

K zajištění veřejných statků může municipalita využít několika cest: vlastní neziskové organizace, veřejné zakázky nebo partnerství. Vlastní neziskové organizace jsou zřízeny přímo pro tento účel a jedná se o: organizační složky obce, organizační složky kraje, příspěvkové organizace zřizované obcí a krajem a obchodní společnosti založené obcí či krajem, přestože jejich původní podstata je založena na ziskovém principu. Veřejné zakázky jsou zadávány na základě výběrového řízení soukromému sektoru. Těto cesty je využíváno především je-li soukromý sektor schopen zajistit požadované množství a kvalitu veřejného statku hospodárněji než samospráva pomocí své organizace. „Partnerství představuje společnou participaci veřejného a soukromého sektoru v rámci konkrétních společných projektů se zapojením soukromého kapitálu“, (Peková, 2004, s. 29). Toto partnerství se často zkráceně nazývá „PPP“, podle anglického názvu Public Private Partnership.

Zajištění veřejných statků může tedy obec provádět interním či externím způsobem. Interní způsob obnáší zajištění statku pomocí vlastních zaměstnanců a při externím způsobu produkce veřejných statků je využita úplatná smlouva s externím dodavatelem (Pavel, 2008). Výhodu externího způsobu spatřuje Pavel (2008) v poklesu produkčních nákladů, který je tvořen vpuštěním konkurence a i existencí soukromého a ziskově orientovaného vlastnictví u dodavatelů. Naopak nevýhodu spatřuje v tom, že je ztracena přímá administrativní kontrola nad produkujícím subjektem, což může vést k růstu transakčních nákladů a možného vzniku závislého postavení.

Tabulka 2: Možné způsoby zajištění služeb na obecní úrovni

Interní			Externí					
zaměstnanci obecního úřadu	rozpočtová organizace	příspěvková organizace	obchodní společnost vlastněná obcí	obchodní společnost vlastněná společně s jinou obcí/obcemi	obchodní společnost s majoritním vlastnictvím obce	obchodní společnost s minoritním vlastnictvím obce	klasické zadání soukromému subjektu	PPP projekty - nedochází ke změně vlastnictví
	organizační vydělení v rámci sektoru		organizační vydělení s využitím obchodního práva		externí zajištění se zachováním majetkového vlivu		klasické externí zajištění	

Zdroj: Pavel, J. 2008, str. 11

Poznámka k tabulce 2: vstoupením v platnost zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (1. ledna 2001) se rozpočtové organizace, jejichž zřizovatelem byly obce, převedly na příspěvkové organizace (dle § 41 tohoto zákona) a od tohoto data je již nelze zřizovat.

Obchodní společnosti zřizované obcí se nemusí řídit zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, jelikož patří do obecné výjimky (§ 18), která se vztahuje na ty zakázky, „jejichž předmětem je poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací veřejnému zadavateli osobou, která vykonává převážnou část své činnosti ve prospěch tohoto veřejného zadavatele a ve které má veřejný zadavatel výlučná majetková práva, veřejný zadavatel má výlučná majetková práva v určité osobě, zejména pokud disponuje sám veškerými hlasovacími právy plynoucími z účasti v takové osobě nebo pokud taková osoba má právo hospodařit s majetkem veřejného zadavatele, nemá vlastní majetek a výlučně veřejný zadavatel vykonává kontrolu nad hospodařením takové osoby.“ (Pavel, 2008) Zároveň se však společnost stává veřejným zadavatelem a musí při nákupech svých vstupů postupovat podle tohoto zákona. Pavel (2008) upozorňuje,

že může nastat i druhá situace, kdy obec vyhlásí soutěž na dodavatele služeb, kterou vyhraje její obchodní společnost. V takovémto případě se služba realizuje smlouvou uzavřenou na základě zákona o veřejných zakázkách a společnost se už při nákupu svých vstupů tímto zákonem řídit nemusí, jelikož byla podrobena konkurenčnímu testu.

Výhodou využití obchodní společnosti pro zajišťování veřejných služeb je zvýhodněný daňový režim, ve kterém není nutné od sebe oddělovat výnosy a náklady z činností hlavních a vedlejších. Dalšími výhodami je přehlednější typ účetnictví, jednodušší manipulace s majetkem a snadnější zadlužování. Pavel (2008) upozorňuje na neekonomické důvody zakládání obecních společností, kterými jsou vytvořená lukrativní pracovní místa (statutární orgány společnosti). Na tyto pozice jsou v praxi často dosazováni občané, jimž je zastupitelstvo nějakým způsobem zavázáno. Což má poté za následek zvýšení neefektivnosti, jelikož dosazené osoby nejsou schopné vydávat kvalifikovaná rozhodnutí. Mimo tohoto politického problému přináší použití obchodních společností další řadu nevýhod, jimiž je ztráta transparentnosti toku veřejných prostředků, nemožnost efektivní kontroly ze stran občanů a orgánů veřejné správy, nemožnost využití zákona o svobodném přístupu k informacím.

Územní samospráva má tedy na výběr z několika možností zabezpečování veřejných statků a měla by vybírat takovou cestu, která bude co nejvíc efektivní vzhledem k velikosti alokovaných prostředků ze svého rozpočtu. Výběr spočívá v hledání a ohodnocování alternativních řešení poskytování těchto služeb. Pokud volený orgán územní samosprávy zvolí financování z uživatelských poplatků, musí podle Pekové (2004) také zvolit jeho výši a určit, komu se bude platit. Uživatelský poplatek může být stanoven podle sociálního prospěchu bez ohledu na velikost skutečných nákladů, které mohou být vyšší, a proto musí být rozdíl dofinancován z rozpočtu. Nebo může být stanoven na úrovni pokrývající veškeré náklady včetně odpisů, což znamená, že také na neziskovém principu. Úhrada poplatku se odvádí přímo do rozpočtu územní samosprávy, která poté hradí odkup veřejných statků ze svého rozpočtu, nebo přímo organizaci zajišťující tuto službu. Pokud poplatky nestačí na úhradu veškerých nákladů, tento rozdíl doplácí samospráva pomocí dotace. V případě, že se jedná o soukromou společnost, je poskytována dotace i na ziskovou přírážku.

2.4 Rozhodování o veřejných statcích

Princip využití zdrojů veřejného sektoru je otázkou ekonomické efektivity. Podle Musgravea (1994) mnoho lidí tvrdí, že se jedná o beznadějný úkol a že stanovení rozpočtové politiky je pouze politickou otázkou. Sám však tento názor odsuzuje a nazývá jej „nepatřičně pesimistický“. Jeho slova znějí: „Rozpočtová politika je sice těžkým úkolem a sotva nalezneme její perfektní řešení, ale všechny realizovatelné varianty rozpočtové politiky nejsou stejně dobré“. Z této teze budu vycházet a v následujícím textu dám šanci ekonomické analýze při hledání nejlepšího řešení zabezpečování veřejných statků.

O efektivní alokaci veřejných prostředků můžeme podle Ochryny (2001) hovořit pouze tehdy, jsou-li respektovány principy hospodárnosti, účelnosti a efektivity. Princip hospodárnosti je založen na minimalizaci nákladů u realizovaných činností. U účelnosti je posuzováno, zda došlo k naplnění stanovených cílů. A při posuzování efektivity je sledován poměr mezi získanými užitky a vynaloženými náklady.

Rozhodování o veřejných statcích je podmíněno různými faktory, mezi něž patří typ rozpočtu a projektu. Musgrave (1994) shrnuje tyto pravidla do čtyř bodů:

1. *Fixní rozpočet, dělitelné projekty*: prostředky se mají mezi projekty rozdělit tak, aby se marginální užitky rovnaly.
2. *Proměnlivý rozpočet, dělitelné projekty*: všechny projekty se mají rozšiřovat, dokud se marginální užitek nerovná 1, tzn. dokud se čistý užitek nerovná nule.
3. *Fixní rozpočet, nedělitelné projekty*: má se zvolit taková kombinace projektů, která maximalizuje čistý užitek, přičemž platí omezující podmínky.
4. *Proměnlivý rozpočet, nedělitelné projekty*: mají se vybírat všechny projekty s kladným čistým užitkem.

Před zpřesněním jednotlivých bodů je nutné představit pojem „dělitelný projekt“, který představuje projekt, jehož rozsah může být zvýšen či snížen o malé částky. Nejedná se o ryze reálnou vlastnost, ale bývá často teoretiky používána.

Při rozhodování mezi několika projekty o jejich realizaci je nezbytně nutné znát náklady (C) na jejich pořízení a užitek (B), kterého bude tímto řešením dosaženo. Ze

kterých poté odvodíme *čistý užitek* (NB), což je rozdíl mezi užitekem a náklady projektu; *přebytek celkového užitku nad náklady* $\Sigma(B-C)$. A to nám úplně stačí pro bod 1, kde suma nákladů je dána rozsahem fixního rozpočtu a zbývá pouze maximalizovat celkové užítky podle řešení uvedeného výše. Bod 2 je řešením problematiky, do jaké míry se má rozšiřovat veřejný rozpočet na úkor soukromých statků, kdy se veřejné projekty rozšiřují a soukromé omezují až do té doby, kdy je užitek z poslední vydané peněžní jednotky v každém sektoru stejný.

Zbylé dva body počítají s *nedělitelnými projekty*, které zahrnují paušální částky, neboť nejsou hladce rozšiřitelné. V bodu 3 je rozpočet omezen fixní částkou, která nepokryje všechny projekty, takže je nutné vybrat jen ty nejvýhodnější. Podle pravidla 1 seřadíme možné investice podle jejich poměru užitku a nákladů a pohybujeme se dolů po takto seřazených projektech až do momentu, kdy zařazení dalšího projektu převyšší rozpočtové omezení. Výběr dle pravidla 2 představuje kombinaci projektů přinášejících největší čistý užitek. Posledním pravidlem je minimalizace nespotřebované částky, u kterého platí podmínka, že podíl užitku a nákladů jednotlivých projektů musí být větší než 1.

V případě bodu 4 se mění podmínky tím, že máme k dispozici proměnlivý objem rozpočtu. Za takovéto situace jsme nuceni porovnávat použití veřejných zdrojů se soukromými, abychom věděli, do jaké míry jsou veřejné zdroje výhodné. Při řešení musíme vycházet z toho, že pro realizaci každé peněžní jednotky z veřejného rozpočtu musí být ten samý počet peněžních jednotek odebrán sektoru soukromému, čímž se o tuto část také sníží užitek. Z čehož nám vyjde toto pravidlo: veřejný projekt má smysl realizovat tehdy, když z něj získaný užitek převyšuje jeho náklady, tedy $(B - C) > 0$.

Při navrhování a výběru projektu je potřeba maximalizovat celkový užitek, který bývá často rozčleněn mezi různé typy užitků s různými okruhy působnosti. Abychom tato hlediska začlenili do výběru projektu, je vhodné jednotlivým přínosům přidělit rozdílné váhy.

V některých případech není aplikace analýzy nákladů a výnosů možná, z jednoho prostého důvodu – nelze přesně změřit užitek. Přesto můžeme za takovýchto situací řešit problém užším pohledem – analýzou nákladové efektivnosti (CMA), která představuje srovnávání nákladů různých postupů, které vedou ke stejnému výsledku.

2.4.1 Užítky a náklady

Užitky a náklady mohou mít různé formy a jejich stanovení může být občas problematické. Pro lepší představu je Musgrave (1994) rozčleňuje do následujících kategorií:

- Reálné*
  - *přímé* nebo *nepřímé*
  - *hmotné* nebo *nehmotné*
  - *konečné* nebo *meziprodukt*
  - *vnitřní* nebo *vnější*

Peněžní

Základem je rozlišení užitek a nákladů mezi *reálné*, jež pociťuje celá společnost, a *peněžní*, které mají podobu konkrétních částek a pociťují je konkrétní jednotlivci na svých kontech. Těmto jednotlivcům se kumulují zisky nebo ztráty, které jsou však vyrovnávány ztrátami nebo zisky, jež pociťují ostatní.

Nyní už k rozčlenění *reálných* užitek a nákladů. Přímé a nepřímé nelze vymezit přesně, proto je lepší zapojit intuici. Musgrave (1994) je charakterizuje takto: „Přímé užítky a náklady jsou ty, které se těsně vztahují k hlavnímu cíli projektu, zatímco nepřímý užitek je v podstatě produktem vedlejším.“ Příkladem může být program na vzdělání, který nepřinese jen vyšší vzdělanost, ale může také omezit potřebu boje proti kriminalitě. Samozřejmě, že zjišťování méně bezprostředních užitek může být obtížné, ale započítat bychom je měli.

Hmotné užítky a náklady se od *nehmotných* liší tím, že jsou ocenitelné trhem. Příkladem nehmotného užitku je péče o městské parky, jejichž užitek je spíše estetický, oproti renovaci podniku, která přinese rozšíření kapacit a tím větší zisk. Nehmotné vlastnosti mohou vzniknout ve spojení s určitými užítky či náklady, jako je zdraví nebo ztráta života, které jsou v podstatě soukromé. *Konečné* užítky a náklady jsou produktem projektů poskytujících konečné statky a tím zajišťují užitek pro spotřebitele přímo. Jiné projekty zase vstupují do produkce jiných statků a mají tedy charakter *meziproduktu*. Musgrave (1994) zde upozorňuje, že určitý projekt může ve skutečnosti poskytovat oba dva typy statků – předpověď počasí je spotřební statek pro lidi chystající se na výlet

a zároveň meziproduktem pro leteckou obsluhu. Posledním typem členění je – mezi užitky a náklady, jež vznikají na území dané jurisdikce (*vnitřní*) a ty vznikající mimo danou oblast (*vnější*). Toto rozčlenění tím vlastně vystihuje skutečnost, že užitky se nutně nevztahují pouze na původně projektovanou oblast, ale jejich klady či záporny mohou být pocíťovány i za hranicemi. Například výstavba přehrad na českých povodích a správné vodohospodářství může eliminovat negativní vliv přívalových srážek na českém území, ale také dál po proudu.

3. Metodika

Následující část práce je zaměřena na praktickou aplikaci dosažených teoretických poznatků. Nejprve se věnuje zhodnocení výdajové stránky rozpočtu města, zvláště na podílu vynakládaných prostředků na zabezpečování veřejných služeb na celkovém objemu výdajů. Úkolem je zjistit, jaké služby jsou městem zabezpečovány a podle čeho se rozhoduje, které budou poskytovány, a které ne. Dále je analyzován proces, pomocí něhož jsou tyto služby zabezpečovány, jehož cílem je zdůraznění pozitivní stránky těchto činností, ale především také případných nedostatků, které jsou doplněny o návrhy na zlepšení.

Základním východiskem je tvrzení, že zabezpečování veřejných služeb je výhodnější pomocí organizací zřizovaných obcí, a to na základě předpokladu existence neziskového principu, na němž tyto organizace stojí, čímž by měly být levnější než tržní společnosti, které musí nejen pokrýt své náklady, ale především dosáhnout cíle, pro něž byly založeny – zisku. Dále je analyzován vývoj vynakládaných prostředků obcí na služby – sběr komunálního odpadu, správa místních komunikací, pohřebnictví, veřejné osvětlení a péče o podobu obce. Veřejné služby jsou vybrány v kontextu s proběhnutším výzkumem, provedeným Ochranou a kolektivem (2007), který umožňuje srovnání výdajů města Týn nad Vltavou s výsledky výzkumu. Výběr je podmíněn také tím, že výkaznictví ostatních služeb trpí značnými odchylkami jednotlivých měst a veřejné služby typu kultura, vzdělávání jsou v převážné míře zabezpečovány příspěvkovými organizacemi, které jsou s rozpočtem města propojeny tzv. netto principem. Obce zde dorovnávají příspěvkovým organizacím rozdíl v hospodaření, který právě ovlivňuje i vedlejší činnosti. Princip lze využívat i u obecních obchodních společností, ale u sledovaných služeb města často využívají vlastnických podílů odborných firem, které zaručují potřebné know-how, čímž zde problém tohoto principu odpadá. Výdaje Týna nad Vltavou jsou porovnány i s konkrétními městy – Třeboní a Tišnovem. Tyto obce jsou si podobné co do počtu obyvatel a Třeboň se dokonce nachází ve stejném regionu (sousední okres v Jihočeském kraji). Při hodnocení je využita metoda CMA, jelikož je předpokládáno, že

zabezpečované služby mají většinou pro obyvatele obce stejný přínos. Optimální situací je stav, kdy jsou poskytovány všechny veřejné služby uložené zákonem a požadované obyvatelstvem, a to v míře zcela pokrývající poptávku, za vynaložení co nejmenšího množství finančních prostředků.

Porovnání výdajů na výše uvedený výběr veřejných služeb, města Týn nad Vltavou je uskutečněno i vzhledem k průměrným hodnotám šestnácti měst podobné velikosti. Města byla vybrána na základě nejmenších odchylek od počtu obyvatel Týna nad Vltavou z tabulek „Počet obyvatel v obcích ČR k 1.1.“ Českého statistického úřadu z let 2006, 2007 a 2008. Tabulky byly upraveny seřazením dle počtu obyvatel, čímž bylo ošetřeno nevhodné řazení dle okresů. Výdaje měst na jednotlivé služby byly získány z Automatizovaného informačního systému (ARIS) Ministerstva financí a přepočteny odpovídajícím počtem obyvatel v daných letech, čímž se docílilo ofiltrování odchylek způsobených rozdílnou velikostí měst. Získané hodnoty byly zprůměrněny k dalšímu porovnání s Týnem nad Vltavou.

Jedním z kroků této části je představení města Týn nad Vltavou, které bylo vybráno z důvodu znalosti místní problematiky, ale také proto, že hraje v bývalém okresu České Budějovice nezanedbatelnou roli (je největším městem po městu okresním). Jedná se o obec s rozšířenou působností s poměrně velkým počtem přidružených osad. Město spravovalo dokonce mezi lety 1850 a 1960 svůj vlastní okres.

V rámci praktické části této práce byly provedeny i osobní rozhovory s vedoucími pracovníky městského úřadu Týna nad Vltavou. Na úseku odboru hospodářské správy a školství byly shromážděny informace k veřejným službám o charakteru poskytovatelů a jejich stálosti, o způsobu zjišťování poptávky, návrzích rozšíření, hodnocení kvality, procesu zabezpečování, o výběrových kritériích poskytovatelů služeb, využívání místních poplatků, sledovaných ukazatelích efektivnosti, o názorech k právním předpisům, charakteru uzavíraných dodavatelských smluv, vestavěných opatřeních bránících plýtvání veřejnými zdroji aj. Dalším odborem městského úřadu z jehož působnosti byly zjišťovány informace o veřejných službách je finanční odbor, ten poskytl mimo jiné informace o vztahu k odboru hospodářské správy a školství, o procesu navrhování výdajů na veřejné služby a jejich operativních změnách během roku, o výkaznictví a o způsobech financování.

4. Výsledky

4.1 Město Týn nad Vltavou a jeho veřejné služby

Základní údaje^{17, 21}

Název organizace:	Město Týn nad Vltavou
IČ:	00245585
Druh organizace:	rozpočtová (ÚSC)
Druh úřadu:	městský úřad obce s rozšířenou působností
Poloha: Kraj	CZ031 Jihočeský kraj
Okres	CZ0311 České Budějovice
Počet obyvatel:	8 417
Katastrální výměra:	4 302,81 ha
Části obce:	Hněvkovice na levém břehu Vltavy, Koloděje nad Lužnicí, Malá strana, Netěchovice, Nuzice, Předčice, Týn nad Vltavou, Vesce
Rada města:	7 členů
Zastupitelstvo:	21 členů

Městský úřad se organizačně člení na:¹⁷

a) odbory

- vnitřních věcí
- finanční
- sociálních věcí
- životního prostředí
- hospodářské správy a školství
- regionálního rozvoje
- dopravy a silničního hospodářství
- živnostenského úřadu

b) samostatná oddělení

- oddělení informačních technologií
- krizové řízení, tajemník bezpečnostní rady města
- bezpečnostní ředitel úřadu
- kontrola, správní poplatky, hrací automaty, loterie a tomboly
- romský poradce, protidrogový poradce
- zajištění výroby a distribuce receptů a žádanek s modrým pruhem, evidence o výdeji, vracení a znehodnocování vrácených receptů a žádanek, zdravotní rada

Veřejné služby zabezpečované městem Týn nad Vltavou

Město Týn nad Vltavou zabezpečuje svým občanům tyto služby:

- bezpečnost veřejnosti
- knihovnictví
- muzeum
- galerie
- dům kultury
- infocentrum
- hřbitov
- provoz obecních vodovodů a kanalizací
- poliklinika
- sportovní hala
- nakládání s komunálním odpadem
- veřejné osvětlení
- údržba a čistota města
- péče o obecní zeleň
- dům dětí a mládeže
- základní vzdělání

Pokud jsou jmenována zařízení, za veřejnou službu se považuje jejich provoz.

4.1.1 Organizační formy zabezpečování místních veřejných statků

Akciová společnost

Město Týn nad Vltavou má podíl pouze v jedné akciové společnosti, jíž je Vltavotýnská teplárenská. Tato obchodní společnost byla založena zakladatelskou listinou vydanou dne 15. 9. 1994 městem Týn nad Vltavou, aby se stala nástupcem provozních jednotek: výtopna Týn nad Vltavou bývalého státního podniku Jihočeské energetické závody, kotelna bývalého státního podniku Stako Týn nad Vltavou a provozní jednotky rozvodu tepla Technických služeb v Týně nad Vltavou.

V dubnu roku 1995 došlo ke vstupu dalších akcionářů do společnosti (ČEZ, a. s.; VSB, a. s.; Mostecká uhelná společnost, a. s.) a tím k rozšíření základního kapitálu o 47 720 tisíc Kč. Od 1. dubna 1997 je také správcem vodohospodářského majetku města Týn nad Vltavou (vodovody a kanalizace).¹⁸

V současné době činí základní kapitál společnosti 131 230 000 Kč. Tvoří jej 13 123 listinných akcií na jméno s jmenovitou hodnotou 10 000 Kč, přičemž rozložení kapitálu mezi akcionáře je následující:

<u>Akcionář</u>	<u>Počet akcií</u>	<u>Podíl</u>
Město Týn nad Vltavou	6 700	51,06 %
ČEZ, a. s.	5 541	42,22 %
Czech Coal Services, a. s.	682	5,20 %
HOCHTIEF CZ, a. s.	200	1,52 %

Předmětem obchodní činnosti této akciové společnosti je dodávka tepla, dodávka pitné vody a provoz vodovodní a kanalizační sítě (včetně čističek odpadních vod) na území Týna nad Vltavou (společnost vykonává i další činnosti, které jsou však navázány na tyto dvě hlavní, proto nejsou vyjmenovány). Přičemž dodávku tepla občanům považujeme za vlastní ekonomickou činnost společnosti, ze které má město podíl na zisku (jakožto akcionář). Rozvodná síť tepla i výměňkové stanice jsou ve vlastnictví společnosti.

Za veřejnou službu zde považujeme druhý předmět činnosti, kterým je dodávka pitné vody a provoz vodovodní a kanalizační sítě, jelikož společnost spravuje a hospodaří na vodárenském majetku města Týn nad Vltavou, který je tvořen přibližně 48 km vodárenské sítě, 38 km kanalizační sítě a čistírnami odpadních vod v Týně nad Vltavou a Kolodějích nad Lužnicí.¹⁸ Voda je občanům dodávána v převážné míře z vodního zdroje v Dolním Bukovsku a ze soustavy Jihočeského vodárenského svazu v Plavech, který slouží jako doplňkový zdroj. V roce 2010 jsou dodávky pitné vody zpoplatněny 32 Kč/m³ a za stočné je účtováno 24,80 Kč/m³ (ceny jsou uvedeny včetně snížené sazby daně z přidané hodnoty).¹⁸ Každoroční investice do vodárenství představují v převážné míře rekonstrukce rozvodné sítě v místech pokládky nového horkovodního potrubí, tyto investice jsou zásadním způsobem financovány městem (Vltavotýnská teplárenská, a. s. se také finančně podílí, ale menší měrou).

Vltavotýnská teplárenská, a. s. hospodaří dlouhodobě se ziskem v řádech stovek tisíc korun, ztráta postihla společnost pouze několikrát a byla kryta z nerozděleného zisku minulých let. Ztráty jsou způsobovány abnormálně teplými zimami (např. rok 2007), či živelnými pohromami (povodně 2002).

Společnosti s ručením omezeným

Město Týn nad Vltavou má majetkový podíl ve dvou společnostech s ručením omezením. Jsou to společnosti Rumpold – T, s. r. o. a Vltavotýnská realitní, s. r. o.

Rumpold – T, s. r. o. má základní kapitál složen v minimální zákonem stanovené výši, tedy 200 tis. Kč a město se na něm podílí padesáti procenty.¹⁷ Vztah mezi organizacemi je upraven smlouvou o dílo.¹³ Společnost zaměstnává kolem dvaadvaceti lidí a od prvního čtvrtletí roku 2008 vlastní odborný certifikát od České asociace odpadového hospodářství.

Společnost s ručením omezeným Rumpold – T nahradila Týnu nad Vltavou zaniklé technické služby, a díky tomu se městu stará o veřejné osvětlení, zeleň, údržbu a čistotu města a částečně o odpadové hospodářství – konkrétně o nakládání se separovaným odpadem. Svoz a likvidaci směsného komunálního odpadu má na starosti společnost s ručením omezeným Rumpold se sídlem v Praze, která je mateřskou

společností pro Rumpold – T, s. r. o. a zároveň spadá pod rakouskou společnost Saubermacher AG.

Týn nad Vltavou vlastní sběrný dvůr Liškárna, který provozuje Rumpold – T, s. r. o. Sběrné místo je k dispozici zdarma fyzickým osobám s trvalým bydlištěm v Týně nad Vltavou a vlastníkům rekreačních objektů na území tohoto města.

Druhou společností s ručením omezeným s majetkovou účastí města je Vltavotýnská realitní. Tuto organizaci vlastní Týn nad Vltavou z plných sta procent a to už od doby jejího založení, tedy prosince 1994. Původním účelem založení společnosti, byla potřeba správy bytového fondu a nebytových prostor ve vlastnictví města. V dnešní době je obchodní činnost rozšířena o provoz sportovní haly (ve vlastnictví města, správa zajištěna mandátní smlouvou¹³), provoz městské prádelny (pere pro školská zařízení, právnické osoby i domácnosti), a další činnosti sloužící jako doplňkové, které ovšem nelze považovat za veřejnou službu. Jsou to – vedení účetnictví a daňové evidence, realitní činnost a zprostředkování ubytování.¹⁹

Vltavotýnská realitní, s. r. o. spravuje konkrétně 100 městských bytů na základě mandátní smlouvy. Tato činnost je neztrátová, ale provoz sportovní haly je oproti tomu ztrátový a musí být dofinancován z rozpočtu města ve výši 1 200 tis. Kč.¹³

Příspěvkové organizace města

Mezi příspěvkovými organizacemi města Týn nad Vltavou nalezneme v převážné míře vzdělávací instituce a dále instituce poskytující zdravotní a kulturní služby. Jmenovitě se jedná o:

Mateřská škola Týn nad Vltavou

ZŠ Hlinecká

ZŠ Malá Strana

ZUŠ Karla Komzáka

Městský dům dětí a mládeže

Městská poliklinika

Městské centrum kultury a vzdělávání

Spádovou oblast pro školská zařízení představují osady přidružené k městu (viz části obce) a samotné město Týn nad Vltavou. Tyto vzdělávací instituce jsou financovány z poloviny státem (náklady na zaměstnance) a druhou polovinu dofinancovává město ze svého rozpočtu (Provazníková, 2007). Navíc bývá příjmová stránka organizací doplňována o výnosy z pronájmu tělocvičen, učeben, či pořádaného vyučování pro veřejnost.

Městské centrum kultury a vzdělávání je příspěvkovou organizací založenou 1. června 2009, která zabezpečuje občanům Týna nad Vltavou provoz městské knihovny, muzea, infocentra, MDK Sokolovna a městské galerie U Zlatého slunce. Městský dům kultury Sokolovna prodělal mezi lety 2006 – 2009 kompletní rekonstrukci, čímž se stal opravdovým centrem kultury ve městě. Sokolovna má k dispozici vedle tanečního sálu (před dokončením oprav bylo konání plesů přesunuto do nedaleké obce Neznašov) i promítací sál kina, nekuřáckou restauraci a posilovnu. Navíc prostory hlavního sálu a přísálí jsou opatřeny mobilním hledištěm, které může být podle momentální potřeby složeno či rozloženo, díky čemuž se zde mimo plesů pořádají i divadelní představení. Promítací sál byl vybaven moderními technologiemi, a tak si návštěvníci mohou na vybraných představeních užívat trojrozměrného promítání.¹⁷

Městská poliklinika Týn nad Vltavou zabezpečuje provoz lékařské služby první pomoci a celého zdravotnického zařízení, které je pronajímáno soukromým zdravotnickým zařízením. V budově městské polikliniky se také nachází úřad práce a pobočka Všeobecné zdravotní pojišťovny.¹⁷

4.2 *Financování veřejných služeb*

S výdaji na zabezpečování veřejných služeb obcí je úzce spojen rozpočet města, jelikož se stává limitujícím faktorem pro rozsah, objem i kvalitu těchto statků. Rozpočtový proces hraje nezanedbatelnou roli při stanovování výše těchto výdajů do dalších let.

Ještě před samotným sestavením rozpočtu, kterým se bude řídit hospodaření municipality v následujícím kalendářním roce, sestavuje město Týn nad Vltavou rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled je finanční plán, který jsou povinny sestavovat všechny obce na základě zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Přesný postup sestavení tohoto plánu není v zákoně uveden, město při něm vychází z hospodaření předcházejících let, z uzavřených smluvních vztahů, přijatých závazků a dále jej upravuje o akce, se kterými je počítáno v nadcházejících letech. Tyto úpravy provádí finanční odbor v rámci zásad nenadhodnocování příjmů a nepodhodnocování výdajů příštích let. Rozpočtový výhled města je sestavován na dobu tří let¹⁴, čímž plní další povinnost zákona o rozpočtových pravidlech, který stanovuje dobu následujících dvou až pěti let (po roce, na něž se sestavuje roční rozpočet). Do příjmů jsou finančním odborem zařazovány odhadované daňové příjmy a vlastní nedaňové příjmy (z pronájmu majetku atp.). Pokud obec ví jistě, že obdrží určité dotace, jsou také zahrnuty do plánovaných příjmů. Výdaje v rozpočtovém výhledu město člení na běžné a kapitálové, v první řadě jsou zahrnovány výdaje na chod městského úřadu a výdaje na celkový chod obce. Dále pak úhrady úvěrů a půjček, ke kterým se město v minulosti zavázalo, výdaje na rozběhnuté investice a až v poslední řadě výdaje na investice nové. V propočtu běžných výdajů je počítáno s odhadnutou mírou inflace. Rozpočtový výhled je po každém roce aktualizován podle změn v rozpočtu, legislativě a státní ekonomice.

Z rozpočtového výhledu vychází samotný rozpočet obce, který je závazným finančním plánem. Rozpočet obce je sestavován na období jednoho kalendářního roku a to jako vyrovnaný, přebytkový či schodkový. Přebytkový rozpočet vzniká při situaci, kdy očekávané příjmy převyšují předpokládané výdaje. Stává se tak, pokud jsou určité příjmy přiřazeny k výdajům příštích let, či určeny ke splátkám úvěrových jistin. Aby mohl být schválen schodkový rozpočet, musí být tento rozdíl v hospodaření kryt:

finančními prostředky z minulých let; smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů; prodejem finančních aktiv (např. cenné papíry). Z toho plyne, že nelze schválit schodkový rozpočet obce, aniž by tento deficit nebyl zároveň kryt finančními prostředky. Finanční odbor městského úřadu postupuje při zapojování zůstatku bankovního účtu obdobně, jak radí Dinga (2007), tedy že je sestaven realistický rozpočet a až v případě nedostatku finančních prostředků je použit zůstatek minulých let.

Město Týn nad Vltavou postupuje při sestavení rozpočtu na příští rok od návrhů (příjmů a výdajů), sdělených jednotlivými vedoucími odborů, které musí samozřejmě vycházet z platného rozpočtového výhledu města, ale zároveň jsou výdaje prezentovány v optimální výši bez kontextu k předpokládané příjmové stránce.

Rozpočtové návrhy podané od vedoucích odborů jsou předány odboru finančnímu, který je následně zpracuje do souhrnného přehledu. Poté přehled putuje do rady města, kde je návrh projednáván. Pokud jsou v této fázi výdaje na vyšší úrovni než příjmy, je návrh licitován. Přednost je samozřejmě dávana mandatorním výdajům, naopak největšímu omezení jsou podrobovány výdaje nevázané na uzavřené smlouvy a investice, které se poté přesunou z rozpočtu do přehledu zamýšlených stavebních akcí (nezahrnutých do rozpočtu). Samozřejmě, že investiční akce nejsou tvrdě vytlačovány až k nulovým hodnotám. Město Týn nad Vltavou se dlouhodobě snaží nejít s objemem investičních akcí pod hranici 20 mil. Kč (viz tabulka 3). Jednotlivé odbory tedy sníží své požadavky, opět následuje úprava na finančním odboru, a tak dále, dokud není návrh rozpočtu ve stavu způsobilém pro odsouhlasení zastupitelstvem. Tento proces se samozřejmě zkracuje, pokud očekávané příjmy plně pokrývají navržené výdaje. Návrh rozpočtu je ještě zveřejňován na úřední desce a webových stránkách města minimálně 15 dní před samotným předložením zastupitelstvu k projednání, tedy podle podmínek stanovených zákonem (Rozsypalová, 2010). Přičemž během této doby mají občané možnost se návrhem seznámit a případně vznést své připomínky a požadavky.

Tabulka 3: Struktura příjmů a výdajů ve schválených rozpočtech města Týn nad Vltavou v letech 2006-2010 (v tis. Kč)

Rok	2010	2009	2008	2007	2006
Příjmy	173 600,00	173 600,00	160 434,00	164 090,00	137 262,10
Výdaje	162 960,00	240 000,00	156 166,00	160 120,00	128 035,70
z toho: běžné výdaje	138 866,00	144 909,26	130 189,80	141 043,70	103 949,50
kapitálové výdaje	24 094,00	95 090,74	25 976,20	19 076,30	24 086,20
Výsledek hospodaření	58 440,00	- 66 400,00	4 268,00	3 970,00	9 226,40

Zdroj: Schválené rozpočty města Týn nad Vltavou, systém ARIS

Tabulka vyjadřuje vývoj příjmů, výdajů a výsledků hospodaření schválených rozpočtů mezi uvedenými lety. Je zřejmé, že město Týn nad Vltavou schvaluje své rozpočty z dlouhodobějšího hlediska jako přebytkové. Výjimkou je pouze rozpočet z roku 2009, kdy plánované výdaje převýšily příjmovou stránku o desítky milionů korun. Tato situace je pro Týn nad Vltavou opravdu výjimečná a byla způsobena investiční stránkou hospodaření. Konkrétně se jednalo o dokončení stavebních prací na projektu generální rekonstrukce Městského domu kultury Sokolovna. Schodek město pokrylo překlenovacím úvěrem, který má být splacen v letošním roce pomocí schválené dotace z fondů Evropské unie. Úhrada je ale komplikována probíhajícím vyšetřováním přidělování dotací z ROP (regionální operační program) Jihozápad. Zpomalení přijetí dotace může samozřejmě přinést městu problémy. Dokončení této objemné investice se projevilo v roce 2009 i ve zvýšeném podílu kapitálových výdajů, jež činí zhruba čtyřicet procent z celkově rozpočtovaných výdajů, v ostatních letech se tento podíl ustaluje okolo jedné sedminy.

Tabulka 4: Struktura příjmů a výdajů po rozpočtových změnách města Týn nad Vltavou v letech 2006-2009 (v tis. Kč)

Rok	2009	2008	2007	2006
Příjmy	211 483,52	212 264,54	177 098,73	148 168,15
Výdaje	281 832,37	181 430,92	190 627,71	138 888,85
z toho: běžné výdaje	158 942,28	141 655,67	130 690,29	108 953,92
kapitálové výdaje	122 890,09	39 775,25	59 937,42	29 934,93
Výsledek hospodaření	- 70 348,85	30 833,62	- 13 528,98	9 279,30

Zdroj: Systém ARIS

Z porovnání tabulek 3 a 4 si můžeme povšimnout změn v rozpočtech let 2006 až 2009, ke kterým dochází během celého roku. Příjmová stránka rozpočtu je každý rok rozšiřována minimálně o deset milionů korun a to zvláště díky přiznaným dotacím. Tato změna zákonitě vyvolává druhou – na výdajové stránce rozpočtu. V souhrnném pohledu se výdaje samozřejmě zvýší, otázkou je, kde více - v běžných či naopak kapitálových výdajích. Z rozdílu mezi daty vyplývá, že navýšení se týká běžné i kapitálové stránky rozpočtu, přičemž kapitálové o něco více. Tímto navýšením si kapitálové výdaje vylepší své postavení vůči běžným o zhruba pět procentních bodů. Výjimkou je zde rok 2007, kdy příjmy byly navýšeny o 13 mil. Kč, kapitálové výdaje o necelých 41 mil. Kč a město Týn nad Vltavou snížilo původně schválené běžné výdaje o 10 mil. Kč s cílem omezit výsledný schodek. Můžeme si všimnout, že ač je rozpočet schvalován jako přebytkový, ne vždy je tento cíl splněn. Pokud dojde ke schodku, je zde znatelná snaha jej v příštím rozpočtovém období vykompenzovat vyšším přebytkem.

Městu se daří už 4 roky schvalovat rozpočet již před 1. lednem, díky čemuž nemusí hospodařit dle rozpočtového provizoria. Schválený rozpočet města Týn nad Vltavou je členěn na příjmy a výdaje, které jsou dále specifikovány dle paragrafů (označují odvětví) a položek (blíže určují o jaký nákup se jedná), čímž vyjadřuje závazné ukazatele rozpočtové skladby, jimiž se povinně řídí výkonné obecní orgány. V rozpočtu jsou vytvářeny finanční rezervy (v běžné i kapitálové rovině) nutné pro krytí mimořádných výdajů. Jedná se jednak o havárie (samozřejmě nejdou naplánovat) a dále o nově vypsání dotační tituly, u nichž se předpokládá částečné spolufinancování obce,

podle paní Rozsypalové (vedoucí finančního odboru) se obvykle jedná o hodnoty kolem 15 %. V průběhu celého roku je pak prováděna systematická a úplná kontrola hospodaření. Změny v rozpočtu se provádějí pomocí rozpočtových opatření schvalovaných obecním zastupitelstvem. Změny jsou nutné, jelikož dochází k odchylkám na příjmové i výdajové stránce, jelikož v průběhu roku dostává město Týn nad Vltavou různé dary (nemají na ně smluvní nárok, a proto je nelze vyčíslit v návrhu rozpočtu) a granty. Také dochází k odchylkám ve vybraných poplatcích. Tyto změny už samy o sobě vyvolávají nutnost úprav na výdajové stránce, ovlivněnou i nenadálými potřebami (např. legislativní změny, neočekávané zvýšení nákladů atd.). Tyto situace se hradí buď z nových příjmů, či přesunutím prostředků, které byly původně určeny na jiný výdaj. Díky těmto změnám se často rozpočet označuje jako „živý“.

Po skončení kalendářního roku město zpracovává, jakožto územně samosprávný celek, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu (výkaz FIN, pracovní nazývaný „finka“, zobrazený v příloze č. 2), rozvahu a výkaz zisku a ztráty. Do 30. června je schválen závěrečný účet obce shrnující hospodaření za uplynulý kalendářní rok, k tomuto výkazu samozřejmě nemohou občané vznášet své námítky (hospodaření však nelze měnit).¹⁴

4.3 Výdaje na veřejné služby

Výčet výdajů vynakládaných městem Týn nad Vltavou vychází z dat obsažených v automatizovaném rozpočtovém informačním systému (ARIS) a Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územně samosprávného celku Týn nad Vltavou (za rok 2009). V tabulkách jsou zobrazovány pouze běžné výdaje, jelikož by při zahrnutí kapitálových výdajů hrozilo několik problémů s informacemi. Prvním z důvodů je skutečnost, že obec (a tudíž i ARIS) nesleduje své náklady, ale výdaje. Což v kapitálových výdajích vytváří zkreslení, jelikož investice bude zaznamenána pouze v tom roce, kdy proběhne platba. Tudíž se může stát, že jeden rok bude vykázána položka v řádech milionů a další rok bude uvedena nula (investice není rozkládána do let). Dalším problémem je to, že údaje od obcí jsou postavené na hotovostní bázi a ne na akruální. Což znamená, že výdaj je zachycen v okamžiku reálného vynaložení finančních prostředků a ne v období, se kterým věcně souvisí. Při pohledu na zobrazená

data je třeba pamatovat i na fakt, že v systému ARIS nejsou přiřazovány režijní náklady. Bohužel nelze ani vyloučit možnost nesprávného zařazení výdaje (pod nesprávný typ).¹ Položka výdajů „náklady s odpady“ (číslo 372) v následující tabulce je položkou součtovou, která v sobě obsahuje, mimo uvedené položky „sběr komunálních odpadů“, i například výdaje na sběr nebezpečných odpadů, sběr ostatních odpadů a výdaje na ostatní využití odpadů. Čímž vyjadřuje, že výdaje zobrazené položkou číslo 3722 nezobrazují veškeré prostředky, které město na zabezpečení této veřejné služby musí vynakládat.

Tabulka 5: Vývoj běžných výdajů na vybrané veřejné služby města Týn nad Vltavou v (tis. Kč)

Rok	Název položky a kódové označení v rozpočtové skladbě uvedené v ARISu	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Plnění (v %)
2009	221 Pozemní komunikace	8 543,50	12 307,38	11 152,15	90,61
	3631 Veřejné osvětlení	2 995,00	3 554,40	3 463,52	97,44
	3632 Pohřebnictví	668,00	678,34	542,71	80,01
	3722 Sběr komunálních odpadů	6 240,00	5 857,40	5 635,85	96,22
	372 Náklady s odpady	10 141,50	9 692,60	9 253,22	95,47
	3745 Péče o podobu obce	5 520,25	7 216,05	7 046,13	97,65
2008	221 Pozemní komunikace	5 718,30	4 344,64	3 362,34	77,39
	3631 Veřejné osvětlení	2 815,00	2 815,00	2 563,59	91,07
	3632 Pohřebnictví	583,00	613,00	604,07	98,54
	3722 Sběr komunálních odpadů	5 839,50	5 686,90	5 663,46	99,59
	372 Náklady s odpady	8 470,00	8 700,00	8 577,41	98,59
	3745 Péče o podobu obce	3 885,00	5 167,42	4 914,61	95,11
2007	221 Pozemní komunikace	5 158,50	6 698,81	5 749,79	85,83
	3631 Veřejné osvětlení	2 565,00	2 577,00	2 367,85	91,88
	3632 Pohřebnictví	510,00	492,33	489,27	99,38
	3722 Sběr komunálních odpadů	5 938,00	5 866,00	5 752,97	98,07
	372 Náklady s odpady	8 465,00	8 465,00	8 246,73	97,42
	3745 Péče o podobu obce	3 715,00	4 042,56	3 796,47	93,91
2006	221 Pozemní komunikace	5 088,50	5 262,30	5 260,13	99,96
	3631 Veřejné osvětlení	2 595,00	2 205,40	2 202,50	99,87
	3632 Pohřebnictví	654,00	526,50	506,42	96,19
	3722 Sběr komunálních odpadů	5 539,80	5 592,80	5 592,26	99,99
	372 Náklady s odpady	8 490,50	8 212,70	8 195,33	99,79
	3745 Péče o podobu obce	4 390,00	3 413,32	3 272,41	95,87

Zdroj: Údaje ze systému ARIS, výkaz FIN 2-12

Vývoj výdajů na zabezpečování veřejných služeb je dlouhodobě stabilní, jak můžeme vidět v tabulce. Pouze rok 2009 je abnormální v objemu vynakládaných prostředků na údržbu pozemních komunikací a veřejného osvětlení. Tento fakt je způsoben zvýšenými náklady na položku č. 5171, tedy opravy a udržování. Rozdíl v položkách a letech je znatelný i v rozdílu původně schváleného rozpočtu a konečného hospodaření, z čehož vyplývá, že se městu v průběhu roku podařilo sehnat dodatečné zdroje, díky čemuž mohly být rozšířeny potřebné opravy nad rámec plánu.

Zobrazené hodnoty odpovídají struktuře sledovaných výdajů ve výzkumu Ochrany a kolektivu (2007), díky čemuž můžeme porovnat průměrný objem vynakládaných prostředků odpovídající velikostní kategorii s výdaji města Týn nad Vltavou. Ve výzkumu město spadá do třetí velikostní kategorie pro 5 000 až 9 999 obyvatel (podle údajů ČSÚ mělo k 1. 1. 2009 město Týn nad Vltavou 8 528 obyvatel), pro kterou platí následující průměrné náklady (za roky 2006 a 2007): nakládání s odpady 3 363 tis. Kč (paragraf 3722), pohřebnictví 286 tis. Kč, péče o podobu obce 2 547 tis. Kč, pozemní komunikace 2 687 tis. Kč, veřejné osvětlení 1 286 tis. Kč (Ochrana et al., 2007, str. 44). Porovnání těchto čísel s údaji města Týn nad Vltavou nevyhází nijak příznivě. Ve všech položkách město svými výdaji převyšuje hodnoty zachycené výzkumem. Můžeme tedy označit výdaje Týna za přebujelé, či dokonce nehospodárné?

Porovnáme ještě hodnoty Týna nad Vltavou s městem podobné velikosti, nacházející se v sousedním okresu (jelikož v okresu České Budějovice nenajdeme obec s podobnou velikostí). Byla využita tabulka struktury obcí dle velikosti z roku 2009, jelikož v průběhu posledního desetiletí k významnější změně ve struktuře nedošlo (Peková, 2004). Při pohledu do tabulky ČSÚ „Počet obyvatel v obcích České republiky“ těmto kritériím odpovídá město Třeboň, nacházející se v okresu Jindřichův Hradec, jenž má 8 782 obyvatel (též k 1. 1. 2009). Třeboň vykázala za rok 2007 tyto výdaje:

Tabulka 6: Běžné výdaje města Třeboň na vybrané veřejné služby v roce 2007 (v tis. Kč)

Název položky a kódové označení v rozpočtové skladbě uvedené v ARISu	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
221 Pozemní komunikace	7 863,00	11 548,50	10 308,86
3631 Veřejné osvětlení	2 565,00	2 685,00	2 558,34
3632 Pohřebnictví	616,00	616,00	560,39
3722 Sběr komunálních odpadů	7 860,00	7 860,00	7 858,98
3745 Péče o podobu obce	5 200,00	5 121,00	4 652,55

Zdroj: Systém ARIS

Po zvážení těchto dat stojí za to se zamyslet nad problematikou informací průměrných nákladů na veřejné služby uvedené ve výzkumu Ochrany a kolektivu (2007). Zádrhel je nepřímo uvedený v literární rešerši této práce a to v části zabývající se problematikou velikostní struktury obcí. Častěji se v České republice vyskytují obce s menším počtem obyvatel, vezmeme-li tedy velikostní kategorii 5 000 až 9 999, zjistíme, že se zde nachází 142 měst a medián se nachází na hodnotě 6 561 obyvatel, což svědčí o tom, že i tento vzorek spíše ovlivňují města s menším počtem občanů.

Na příkladu Třeboně vidíme, že Týn nad Vltavou (ač o 200 obyvatel menší) nepřesahuje s žádným z uvedených výdajů, ale přesto udělejme ještě jedno srovnání s obcí co nejvíce podobnou co do počtu obyvatel – Tišnov (větší pouze o 57 obyvatel). Srovnání výdajů platí také pro rok 2007, jelikož rok 2008 byl pro Týn nad Vltavou z hlediska objemu výdajů na údržbu pozemních komunikací podprůměrný a rok 2009 není v ARISu dostupný. Vykázané výdaje města Tišnov:

Tabulka 7: Běžné výdaje města Tišnov na vybrané veřejné služby v roce 2007 (v tis. Kč)

Název položky a kódové označení v rozpočtové skladbě uvedené v ARISu		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
221	Pozemní komunikace	4 700,00	3 575,00	3 071,15
3631	Veřejné osvětlení	2 650,00	2 630,00	2 088,57
3632	Pohřebnictví	230,00	250,00	234,00
3722	Sběr komunálních odpadů	7 150,00	6 990,00	6 771,48
3745	Péče o podobu obce	2 500,00	2 613,80	2 547,91

Zdroj: Systém ARIS

Zde si můžeme povšimnout, že Týn nad Vltavou oproti Tišnovu svezde svůj komunální odpad levněji, ale zato zbylé výdaje jsou vyšší, přesto nelze městu prokázat jakoukoli přemrštěnost výdajů.

Aby byl tento srovnávací vzorek opravdu reprezentativní, vypočteme průměrné výdaje na zabezpečování těchto veřejných služeb a průměrné výdaje přepočtené k počtu obyvatel obcí. Data budou čerpána z rozpočtů po změnách, jelikož rozpočty před úpravami jsou pouze jakýmsi nástinem očekávané situace a plně nereflktují vývoj v daném roce. Nebude se vycházet ani z výdajů uskutečněných městy od počátku do konce roku, jelikož by se tyto údaje měly shodovat s rozpočtem po změnách a některé vykázané výdaje by zásadním způsobem zkreslovaly konečný průměr. Města jsou vybrána dle upravených tabulek počtu obyvatel v obcích České republiky, platných k 1. lednu roku 2006, 2007 a 2008, podle nejmenších odchylek od hodnot Týna nad Vltavou. Vybranými městy jsou: Semily, Třeboň, Bystřice nad Pernštejnem, Příbor, Bystřice pod Hostýnem, Přelouč, Mnichovo Hradiště, Nejdek, Červený Kostelec, Lipník nad Bečvou, Tišnov, Lysá nad Labem, Broumov, Dobříš, Moravské Budějovice a Vimperk.

Tabulka 8: Průměrné roční výdaje vybraných obcí na veřejné služby (v tis. Kč)

Název položky a kódové označení v rozpočtové skladbě uvedené v ARISu	2006	2007	2008	Průměr mezi lety	Výdaje na 100 obyvatel
221 Pozemní komunikace	4 925,65	4 340,63	4 323,35	4 529,87	53,46
3631 Veřejné osvětlení	1 896,80	2 138,61	2 515,57	2 090,03	24,65
3632 Pohřebnictví	596,56	521,86	603,98	538,97	6,36
3722 Sběr komunálních odpadů	5 026,35	5 528,54	5 625,91	5 393,60	63,75
3745 Péče o podobu obce	3 249,04	3 104,74	3 386,96	3 246,91	38,51

Zdroj: Systém ARIS, vlastní zpracování

Ze získaných dat můžeme vypočítat podíly výdajů, připadající na jednotlivé veřejné služby z celkového objemu prostředků určených na tyto statky. Vybraná města průměrně vynakládají prostředky na tyto služby v pořadí: 32,84 % na sběr komunálních odpadů; 29,45 % na údržbu pozemních komunikací; 21,08 % na péči o podobu obce; 13,53 % na veřejné osvětlení a pouhých 3,10 % na pohřebnictví. Týn nad Vltavou má tuto strukturu naprosto stejnou, rozdíly můžeme pozorovat jen v desetínách procentních bodů. Pouze ve výdajích na péči o obec vynakládá město Týn nad Vltavou o 1,74 % více než sledovaná města, jelikož na sběr komunálních odpadů vynakládá o 1,84 % méně. Přesto se nejedná o žádné významné odchylky a můžeme tuto strukturu označit za stejnorodou.

Tabulka 9: Průměrné výdaje města Týn nad Vltavou na veřejné služby mezi lety 2006-2008 (v tis. Kč)

Název položky a kódové označení v rozpočtové skladbě uvedené v ARISu	Průměr	Výdaje na 100 obyvatel
221 Pozemní komunikace	5 435,25	64,22
3631 Veřejné osvětlení	2 532,47	29,92
3632 Pohřebnictví	543,94	6,43
3722 Sběr komunálních odpadů	5 715,23	67,53
3745 Péče o podobu obce	4 207,77	49,70

Zdroj: Systém ARIS, vlastní výpočty

Při pohledu na průměrné hodnoty výdajů na pozemní komunikace vidíme, že se město Týn nad Vltavou odchyluje od průměru měst o 900 tisíc Kč a i výdaje přepočtené na 100 obyvatel jsou o cca. 10 tisíc Kč vyšší. Tento fakt je zapříčiněn rokem 2007, kde je vidět tendence ostatních měst snižovat tyto výdaje, zatímco Týn nad Vltavou zde své výdaje zvýšil. V hodnotách ostatních let se najdou jen nepatrné rozdíly. Dle tabulkových hodnot město Týn nad Vltavou vynakládá více i na zabezpečení veřejného osvětlení, konkrétně o 5 271 Kč na sto obyvatel, tedy o 21 % více než vynakládá průměrná obec. Tyto hodnoty, ale ovlivňují města jako Příbor, Broumov a Moravské Budějovice, které vykazují náklady na zajištění veřejného osvětlení kolem 100 tisíc, ale přitom běžné náklady na elektrickou energii pro osmatisícová města jsou někde kolem 1 600 000 Kč. Názorným příkladem tohoto problému je právě město Moravské Budějovice, jenž v roce 2006 vyčlenilo z rozpočtu na zabezpečení veřejného osvětlení 8 tis. Kč, v roce 2007 35,7 tis. Kč a v roce 2008 náhle vykázalo i rozpočtovou položku číslo „5154 Elektrická energie“, čímž se rozpočtované výdaje města zvedly na 1 929,10 tis. Kč. Po odfiltrování těchto nápadně nízkých dat se průměr měst zvýší na 2 467,55 tisíc Kč a průměr přepočtený na 100 obyvatel na 28 013 Kč. Což vytváří rozdíl k Týnu nad Vltavou pouhých 65 000 Kč.

Výdaje na pohřebnictví Týna nad Vltavou jsou shodné s průměrem vybraných měst. Také finanční prostředky určené na sběr komunálních odpadů se velice blíží, Týn nad Vltavou v průměru vynakládá jen o 6 % více (321, 63 tis. Kč). Navíc se pod položkou „3722 Sběr komunálních odpadů“ vykazovanou Týnem nad Vltavou neskrývá pouze částka týkající se svozu komunálního odpadu od občanů, ale i od právnických a podnikajících fyzických osob na území města, jelikož Rumpold, s. r. o. má s městským úřadem uzavřenu dohodu, že nebude uzavírat smlouvy s podnikatelskými subjekty a odkáže je právě na městský úřad. Snoubí se zde tedy služba pro obyvatelstvo s hospodářskou činností města. Městský úřad uzavírá s podnikatelskými subjekty smlouvu, že pro ně za úplatu zajistí svoz odpadu a navíc budou moci využívat i kontejnery na separovaný odpad. Tímto opatřením se město Týn nad Vltavou brání situaci, kdy úhrady za odpad jdou přímo společnosti svážející odpad a zároveň podnikatelé bezplatně využívají kontejnery na separovaný či směsný odpad zabezpečované městem, čímž snižují svou produkci odpadu a vlastní platby za svoz.

Městský úřad tyto náklady fakturuje zhruba 100 podnikatelským subjektům, přičemž podle Ing. Rohleny se výtěžek pohybuje nad jedním milionem korun. Přesná struktura výdajů spojených s nakládáním s odpady je uvedena v příloze 1, v podkladech pro výpočet místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V tomto ohledu je podle vedoucího odboru hospodářské správy a školství počínání městského úřadu specifické a nikoli běžné pro ostatní města, proto se výdaje na zabezpečování sběru komunálního odpadu po započítání této skutečnosti dostávají pod průměr z vybraných měst.

Z pohledu srovnání výdajů na péči o podobu obce nevychází město Týn nad Vltavou proti průměru vybraných měst moc pozitivní hodnoty – oproti průměru vynakládá o téměř jeden milion korun ročně více a v přepočtu na 100 obyvatel je to o 11 tis. Kč. Avšak vzhledem k značné rozptýlenosti dat v této kategorii (nejmenší vykázaná hodnota je na úrovni 117,75 tis. Kč a největší na úrovni 7 899,32 tis. Kč), se dá spíše konstatovat, že se město Týn nad Vltavou nachází v obvyklých hodnotách a snaží se dbát o pěkné prostředí obce.

Samozřejmě, že zobrazené průměrné hodnoty nelze brát jako jediné správné, a při případné odchylce ihned konstatovat problém. Přesto na ně lze pohlížet jako na vzorek, který je jakýmsi odrazovým můstkem pro navržení výdajové stránky obce o velikosti kolem 8 500 obyvatel. S určitou rezervou by se měly brát na zřetel průměrné hodnoty výdajů obcí v přepočtu na 100 obyvatel. Jelikož se nejedná o optimální srovnávací kritérium, kterými by například byly délka spravovaných pozemních komunikací, počet vyprodukovaných tun komunálního odpadu, počet uživatelů veřejné služby, plocha veřejné zeleně atp. V případě podělení vykázaných výdajů na veřejné služby a těchto kritérií bychom dostali patřičný ukazatel, který by se už dal interpretovat přesněji, přesto odchylkám ve výkaznictví se ani tak vyhnout nelze. Přepočet výdajů na počet obyvatel sice eliminuje rozdíly způsobené velikostními odchylkami územních jednotek, ale nebere na zřetel místní specifika jednotlivých obcí. Města se liší například v typech sídelních jednotek – v některých se vyskytují v převážné míře rodinné domy, v jiných jsou naopak rozšířena sídliště, což přináší různé odchylky (v délce silniční sítě, nákladech na svoz komunálního odpadu, ...), které jsou schopny do jisté míry odfiltrovat uvedená kritéria. Problémem je zde fakt, že tato kritéria nejsou

obcemi nikde zveřejňována. Jedinou vykazovanou hodnotou mimo počtu obyvatel je plocha zastavěné plochy, která s sebou nese podobné problémy se srovnáním jako právě počet obyvatel. Druhým problémem je skutečnost, že spousta obcí těmito informacemi nedisponuje nebo je pravidelně nepoužívá, což do značné míry eliminuje možnost sběru těchto kritérií. Tyto skutečnosti vedly k použití přepočtu na počet obyvatel, i vzhledem k rozsahu této práce.

Je třeba si uvědomit, že struktura výdajů vynakládaných na veřejné služby může být proměnlivá jak v čase, tak mezi jednotlivými subjekty. V těchto položkách nehraje roli pouze to, za kolik dokáže externí firma či příspěvková organizace obce danou službu poskytovat, ale také zastupitelstvo obce – ochota služby zabezpečovat a stanovení priorit. Například může být rozdíl v pohledu na rozsah údržby pozemních komunikací: jedna obec může každoročně vynakládat nemalé prostředky na opravy a udržování se snahou o minimalizaci plošných rekonstrukcí. Na druhou stranu může existovat jiná obec, která se příliš o své silnice nestará a následně je nucena provést větší akce. Rozdíly v nákladech určuje i samotný charakter obce – v jaké oblasti se obec nachází, počet přidružených obcí, plocha katastrálního území (vzdálenost mezi částmi obce), kolik má na starosti veřejné zeleně atd.

4.4 Shrnutí zabezpečování veřejných služeb obcí a návrhy na zlepšení

Město Týn nad Vltavou využívá v hojné míře pro zabezpečení veřejných služeb obecní obchodní společnosti, čímž potvrzuje výzkum Ochrany a kolektivu (2007), ze kterého vyplývá, že s rostoucím počtem obyvatel obce stoupá význam používání právě těchto společností. Týn nad Vltavou má sice svůj podíl pouze ve třech obchodních společnostech, ale zato rozsah jejich činností je velice bohatý. Můžeme tedy konstatovat, že služby občanům jsou poskytovány v převažující míře smluvně (patří sem i externí dodavatelé).

Smluvní zabezpečení služeb obcí se řídí zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách. Odbor hospodářské správy a školství městského úřadu Týn nad Vltavou rozřazuje zakázky podle tohoto zákona na nadlimitní, podlimitní a zakázky malého

rozsahu. Klíčem pro rozřazení jsou předpokládané částky zakázek, do jejichž výše není započítána daň z přidané hodnoty. O podlimitní veřejnou zakázku se jedná v případě, že předpokládaná cena bude nejméně ve výši dvou milionů Kč a pod hranicí 6 607 000 Kč. Pokud hodnota poskytované služby bude pod první částkou, jedná se o zakázku malého rozsahu, a naopak překročí-li hodnota veřejné služby hodnotu 6 607 000 Kč, mluvíme o nadlimitní zakázce. Odbor města nesleduje pouze tyto dvě částky, jelikož jsou zákonem stanovené i limity pro veřejné zakázky na dodávky (stejně jako u služeb) a stavební práce (6 000 000 Kč a 125 451 000 Kč²³). Po zjištění o jakou zakázku se bude jednat, je jisté i jakým způsobem bude vybírán dodavatel. V případě nadlimitních a podlimitních zakázek město vypisuje soutěž, a v případě zakázek malého rozsahu se zákonem o veřejných zakázkách neřídí. Způsoby výběru dodavatele upravuje zákon o veřejných zakázkách. Konkrétně se soutěží prostřednictvím otevřeného řízení (§ 27), užšího jednání (§ 28), jednacího řízení s uveřejněním (§ 29), jednacího řízení bez uveřejnění (§ 34), soutěžního dialogu (§ 35), či zjednodušeného podlimitního řízení (§ 38). Aby město dodrželo podmínky transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace i při výběru dodavatele zakázek malého rozsahu, má zpracovanou „Směrnici zásad pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu“ (připojena na CD). Touto směrnicí se řídí město Týn nad Vltavou, jím zřízené příspěvkové organizace a jím založené právnické osoby, které zadávají veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z veřejných zdrojů. Také zde se o způsobu výběru dodavatele rozhoduje dle předpokládané ceny zakázky bez daně z přidané hodnoty. Město má ve směrnici definovány 3 způsoby, lišící se svou administrativní náročností. Limity způsobů jsou definovány na hranicích: 200 tis. Kč (resp. 350 tis. Kč u stavebních prací) a 60 tis. Kč (resp. 100 tis. Kč u stavebních prací). Strop zde tvoří limit pro zakázky malého rozsahu definovaný zákonem o veřejných zakázkách. I při nejjednodušším výběru, jehož organizaci provádí zástupce zadavatele (pověřený pracovník městského úřadu, ředitel právnické osoby nebo ředitel městské firmy), musí být dodržena a zdokumentována oprávněnost výběru dodavatele. Tato směrnice je zpracována vedoucím pracovníkem odboru hospodářské správy a školství a je koncipována přímo pro praktické využití a snadné pochopení.

Město Týn nad Vltavou, rozhoduje mezi dodavateli přihlášenými do soutěže podle objektivního kritéria, čímž je cena. Přesto subjekt, který navrhl nejmenší cenu, nemusí být vybrán, a to v případě, kdy není schopen na žádost zadavatele nabídkovou cenu rozepsat a odůvodnit nízké náklady. Samozřejmě, že v průběhu zadávacího řízení je těžké odhadnout, jak kvalitní služby jsou schopni jednotliví uchazeči poskytovat. Tuto problematiku město řeší už v zadávacích dokumentech a požadavcích na dodavatele. Zde jsou uchazečům kladeny tzv. kvalifikační požadavky, při jejichž nesplnění jsou soutěžící vyřazeni. Mezi tyto požadavky patří například existující technický park, doba od založení podniku, či ekonomické zázemí uchazeče. K hodnocení nabídek město využívá také kritérium ekonomické výhodnosti, v takovém případě jsou dodavatelé vybíráni dle dílčích kritérií (například doba záruky), jimž se přiřadí váhy.

S vítězem soutěžené veřejné zakázky město podepisuje smlouvu. Většinou se jedná o smlouvu na dobu neurčitou s tříměsíční výpovědní lhůtou. Cena za dodávku je fixně stanovena na dobu jednoho roku. Po uplynutí tohoto roku se cena upravuje dle kritérií stanovených smlouvou. Jedná se o navýšení o inflaci, náklady na pohonné hmoty, náklady vzniklé v důsledku zavedení nového poplatku státem a o jiné odůvodněné provozní náklady. Jak tomu už v podnikatelské sféře bývá, zvyšující se náklady jsou přesunuty na odběratele (obec) a při snížení nákladů na vstupu se ceny nemění. Hospodářský odbor města Týn nad Vltavou eliminuje možnost nadhodnocených cen konzultací cen obvyklých s městy podobné velikosti. V případě přemrštěnosti ceny město vypovídá smlouvu a vyhláší nové výběrové řízení na svého dodavatele. Efektivnost výdajů vynakládaných na zabezpečování veřejných služeb sleduje odbor hospodářské správy a školství Týna nad Vltavou pomocí počtu uživatelů (využívání) a nákladů na jednotku (na uživatele, na tunu odpadu, na m² atp.).

Výběr firmy zajišťující péči o veřejné prostranství, obecní komunikace a veřejné osvětlení proběhl na přelomu let 1999 a 2000, kdy docházelo ke zrušení Technických služeb města, jakožto příspěvkové organizace. Majetek města byl převeden na nově vzniklou společnost Rumpold – T, s. r. o., v níž město získalo 50% podíl. Bylo vyhlášeno otevřené řízení, tedy osloveno neomezené množství podnikatelských subjektů, aby se zúčastnily soutěže a oznámily své nabídky. Nakonec se vyplnily

předpoklady a zvítězila společnost Rumpold – T, s. r. o., díky nabídce nejnižší ceny. Konkurenční výhodou zde bylo sídlo v Týně nad Vltavou, spojené s nižšími dojezdovými náklady, a existující vozový park.

V případě zavedení nové služby veřejnosti postupuje město Týn nad Vltavou od přednesení návrhu pracovníkem městského úřadu, či radním, po kterém následuje poptávkové řízení, díky němuž město zjistí výši potřebných prostředků. Dále musí být vyčleněny finanční prostředky z rozpočtu města na investici i běžný provoz. Je stanoven způsob zajištění - tedy interní či externí. V případě externího zajištění je zahájeno zadávací řízení, v němž je vybrán dodavatel. Návrh smlouvy mezi stranami je buď součástí zadávacího řízení (vytvoří jej město), nebo je dle obchodních podmínek stanovených zadavatelem vytvářen a předkládán jednotlivými uchazeči. Město nejčastěji využívá druhou možnost, tedy návrh smlouvy od účastníka soutěže, především z důvodu menší administrativní zátěže pro městský úřad.¹³ Návrh smlouvy obsahuje mimo údajů přímo týkajících se předmětu plnění, také údaje o osobě oprávněné jednat jménem zadavatele (starosta), pověřeném pracovníku městského úřadu majícím na starosti technickou stránku věci, sankcích a dalších nezbytnostech stanovených zadavatelem. Po výběru dodavatele je mezi oběma subjekty uzavřena písemná smlouva a nastává oboustranné plnění.

Jelikož je s jednotlivými dodavateli veřejných služeb uzavírána každoročně přijatelná výše ceny, spolupráce mezi poskytovateli a městem je dlouhodobá a nedochází k jejich změně. Podle Ing. Rohleny v současné době Týn nad Vltavou zabezpečuje všechny potřebné veřejné služby a nejsou plánovány nové. Odboru hospodářské správy a školství chybí pouze dostatek finančních prostředků, díky nimž by se mohl zvýšit rozsah a četnost současně zabezpečovaných služeb. Například v oblasti údržby veřejné zeleně, kde probíhá sečení trávy třikrát do roka, ale takováto úroveň nemůže plně uspokojit estetické vnímání obyvatel. Bylo by nutné četnost zvýšit o dvě sečky. Obnova městských parků by také zasluhovala rozšíření, nejde zde pouze o údržbu zeleně, ale také o opravy vybavení poničené vandalismem. Vedoucí odboru hospodářské správy a školství hodnotí rozsah a kvalitu poskytovaných služeb za přiměřené vzhledem k omezením obecního rozpočtu. Nedostatek financí se odráží i v rivalitě mezi veřejnými službami a investičními akcemi (plánované investice město

Týn nad Vltavou uveřejňuje v příloze ke schválenému rozpočtu města). Samozřejmě nelze neinvestovat do majetku města a dostupné finanční zdroje pouze tzv. projídat. Na druhou stranu omezení příjmové stránky města nutí jednotlivé správce kapitol k vynakládání prostředků na nutné a prioritní věci a vytváří tak tlak na omezení plýtvání veřejnými zdroji.

Kontrola hospodaření odboru je vykonávána na různých stupních a je velice důležitá pro dodržování účelného, hospodárného a věcného používání veřejných prostředků. Uvnitř odboru existuje vnitřní kontrola, tedy kontrola mezi jednotlivými zaměstnanci, doplněná o dvojí podpisové právo. Ke schválení objednávek a faktur je potřebný podpis odpovědného pracovníka a vedoucího odboru. Tyto položky jsou dále kontrolovány účetní a vedoucí finančního odboru. Na fakturu se tedy nakonec dostanou čtyři podpisy. Následuje práce kontrolního výboru a kontrolní pracovnice města. Dále je prováděn externí audit hospodaření Krajským úřadem Jihočeského kraje. V případě využití dotačních fondů je prováděna i kontrola ze strany organizací přidělujících tyto prostředky. Kontrolní mechanismy tedy nastaveny jsou, ale i při nejlépe nastaveném systému kontroly nelze vyloučit osobní pochybení. Zamezení plýtvání veřejnými zdroji je značnou měrou podmíněno morální odpovědností pracovníků městských úřadů a jejich vůlí realizovat pouze takové výdaje, které jsou slučitelné s veřejným zájmem.

Město Týn nad Vltavou neprovádí dotazníková šetření na zjištění poptávky a spokojenosti s veřejnými službami, jak doporučuje Ochrana (2007). Město se drží faktu, že obce fungují na zastupitelském principu, kde občané projevují svou poptávku po veřejných statcích prostřednictvím voleb. Přesto je občanům dán prostor k připomínkám a návrhům, které mohou obyvatelé podávat na webových stránkách obce, či mohou kontaktovat své zastupitele. Odbor hospodářské správy a školství například v minulých letech prováděl dotazníkové šetření o komunálních odpadech, ale setkal se s nedostatečnou návratností dotazníků. Od té doby není průzkum veřejného mínění prováděn, jelikož panuje přesvědčení, že malý počet navrácených dotazníků nemá požadovanou vypovídací schopnost. Kladnou novinkou na tomto poli jsou před rokem zavedené osadní výbory (upravené zákonem o obcích § 120 a 121), tedy „zastupitelstva“ přidružených osad, volené tamními obyvateli. Osadní výbory se mohou účastnit i neveřejných zasedání městské rady a svou činností eliminují problematiku

zapomínání městského úřadu na své přidružené obce. Výhodou osadních výborů je znalost lokální problematiky a poměrně velká účast obyvatel na schůzkách s výborem, kde jsou mimo jiné shromažďovány připomínky na činnost města. Přesto lze městu doporučit využívání webových dotazníků, buď ve zjednodušené struktuře na stránkách města - v podobě anket, či ve struktuře obsáhlejší pomocí dotazníkových portálů. Takto zjištěné informace nejsou náročné na sběr, a ač všichni obyvatelé obcí nemají přístup k internetové síti, mohou se stát pracovníkům městského úřadu dodatečným informačním zdrojem o veřejném mínění obyvatel.

Na přelomu roku 2009 spustilo město Týn nad Vltavou novou podobu svých internetových stránek, kde občané mohou najít spousty užitečných informací. Od informací o odpadovém hospodářství, přes kontakty na městskou policii, program městského kina, ordinační hodiny lékařů městské polikliniky, až po výtisky místního zpravodaje Vltavín. I nová struktura webu je intuitivnější. Problémem je, že většina obyvatel Týna nad Vltavou tento informativní zdroj neužívá. Což je dáno jednak nezájmem obyvatel o veřejné dění, nedostatkem času, a také nedostatečným zviditelněním. V tomto směru se dá městu doporučit například využití informačních letáků, či doplňování odkazů na stránky města v dokumentech zveřejňovaných na veřejných deskách. Město by mělo zvážit i využívání stále oblíbenějších sociálních sítí, na které nezapomíná ani podnikatelská sféra, díky nimž se dá dělat moderní a především levná reklama.

5. Závěr

Srovnávání vybraných výdajů na zabezpečování veřejných služeb obcí v této práci má, i přes uvedené výhrady, smysl. Zvláště pro odpovědné pracovníky městského úřadu Týn nad Vltavou. Uvedená data poskytují srovnávací základnu, která může být využita i ostatními městy podobné velikosti, konkrétně lidmi odpovědnými za rozhodování o výdajích na veřejné služby na místní úrovni, kteří mohou případně hledat zdůvodnění pro zjištěné odchylky jejich obce.

Velmi oblíbenou možností zajištění veřejných služeb jsou pro obce obchodní společnosti s majetkovou účastí města. Město Týn nad Vltavou také využívá této možnosti a má svůj podíl sice jen ve třech společnostech, ale za to s širokou paletou činností. Tyto společnosti po svém vzniku (před uzavřením smluv s městem) prošly konkurenčním testem, který dokázal, že jsou schopny obhájit své postavení na trhu a nabídnout nejvýhodnější podmínky. Tímto procesem neprošla pouze Vltavotýnská realitní, s. r. o., jež je vlastněna z plných sta procent městem Týn nad Vltavou, a proto se při nákupech musí řídit podle zákona o veřejných zakázkách. Díky provedenému konkurenčnímu testu můžeme hodnotit využívání obecních obchodních společností kladně. Otázkou pouze zůstává, jak dlouho si tento statut výhradního dodavatele společnost zaslouží. Rozhodně do doby, kdy je stále zaručena konkurenceschopná cena. Po určité stanovené době se dá tedy doporučit opakování výběrového řízení na poskytovatele veřejných služeb (například 10 let), což by vytvořilo další tlak na přiměřenost cen.

Samotná změna poskytovatele veřejných služeb je pro obce problematická, a proto se jí většinou snaží vyhnout. Tato změna s sebou nese prvotní náklady a riziko poskytované kvality. Hledisko kvality je právě u veřejných služeb ve výběrovém řízení těžko odhadnutelné i při správně nastavených podmínkách zadávací dokumentace. Změna dodavatele se v prvních měsících může projevit i v nespokojenosti občanů, z důvodu neznalosti místních specifik dodavatelskou společností (opomenutí svozu komunálního odpadu z určité lokality atp.).

Nejčastěji uváděným problémem zabezpečování veřejných statků obcemi je zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách. Ač byl tento právní předpis zaveden v celkem nedávné době, dočkal se už několika změn. Takovéto časté úpravy nesvědčí zadavatelům a hlavně ani uchazečům o veřejné zakázky, kteří pak ztrácejí přehled a musí vynakládat větší úsilí na svou účast v soutěži. Nejsou zde výjimkou ani spory mezi samotným zadavatelem a soutěžícími, které končí až u Úřadu na ochranu hospodářské soutěže či soudu, výběrové řízení poté často bývá zrušeno a tím ohrožuje celý projekt, jelikož poskytované prostředky (zvláště dotace) jsou časově vázány a při nesplnění lhůt čerpání se musejí vracet. Zákon o veřejných zakázkách může tedy paradoxně vytvářet degradaci vztahu zadavatel, soutěžící, způsobenou snahou o minimalizaci možnosti napadnutelnosti řízení, spočívající v určité vzájemné spolupráci. Názorné příklady spolupráce uvádí ve svém článku pan Šebelka, přičemž tato spolupráce se může vyskytovat v každé fázi zadávacího řízení. Konkrétně vedoucí odboru hospodářské správy a školství Týna nad Vltavou by v zákoně rád viděl možnost upřednostnění místního dodavatele. Tato myšlenka má jasný původ ve snaze podpořit místní podnikatelské subjekty, ale na druhé straně naráží na požadavky nediskriminace a možné omezení hospodárnosti, proto není reálná šance existence podobné možnosti v zákoně.

Sestavení nabídky pro účast v řízení o veřejné zakázce představuje pro podnikatelské subjekty nemalé náklady, které v případě neúspěchu omezují jejich výnosy a stávají se faktorem redukcí počet účastníků v zadávacím řízení. Další případné soutěžící odrazuje přímo zákon o veřejných zakázkách. Z těchto a výše zmiňovaných důvodů by měl být tento zákon zjednodušen. Zvláště z hlediska toho, že současná složitá formulace není v žádném případě zárukou garantující absenci korupčního jednání.

Výběr formy poskytovatele veřejných služeb by měl být, vzhledem k relativně stejné nabídce, založen na minimalizaci výdajů. Bohužel města využívající interní způsob zabezpečení (vlastní zaměstnanci) nevidují tyto výdaje pro každou činnost zvlášť (nevyužívají tzv. nákladová střediska), čímž dochází k nemožnosti přesného porovnání výdajů města s nabídkou ceny od externí společnosti.

Cena za nakládání s komunálním odpadem bývá v municipalitách zavedena ve formě uživatelského poplatku (občan platí skutečně vyprodukovaný odpad) či plošného místního poplatku. Dle nastavených podmínek platí občané obci, kdy platby jdou do obecního rozpočtu, či přímo odpadové společnosti. Bohužel obce nevyužívají možnosti motivace přes tento poplatek, kdy by například občané byli pobízeni ke třídění svého odpadu. Motivace se může realizovat například na principu slevy místního poplatku pro část obce, ve které se vytrídí více odpadu. Realizovatelnost tohoto stimulu závisí na množství druhů odpadů, které se mohou do barevných kontejnerů vhazovat. Například Týn nad Vltavou dává možnost svým občanům třídít sklo, papír a PET lahve, ale ne další druhy plastů a obalů, jako například kelímky od jogurtů, sáčky, fólie, polystyren, nápojové kartony aj. V případě takto omezené palety by výsledný efekt, tj. snížení objemu odpadů končících v popelnicích, nebyl tak znatelný.

I při sebelepším a průhlednějším procesu poskytování veřejných služeb bude vždy především záležet na morální odpovědnosti pracovníků obecních úřadů a jejich motivaci vynakládat svěřené veřejné prostředky hospodárným, efektivním a účelným způsobem.

Summary

This paper deals with the allocation function of public finance, concretely with public expenditures at the municipal level. Public services that are provided by municipalities in the Czech Republic are presented. The municipalities provide services on the basis of the decision of the council or because of the statutory duty. The reasons, why the public goods should be secured by the public sector and why the market failures occur, are specified.

This paper presents the options that the community has at the disposal to secure public services and highlights the potential difficulties in implementation. The practical part focuses on the analysis of expenditures and the process of providing public services in the town Týn nad Vltavou. The CMA method was used to the data evaluation. The research data allow a comparison that can be followed up by the responsible clerks from the municipal office of the town Týn nad Vltavou, but also by other towns of similar size that may possibly find a foundation for the observed budget variance of their community. The town Týn nad Vltavou uses municipal corporations to secure public services, which confirms the present trend in the Czech Republic, because the higher the number of residents the more important is the use of these companies.

The law of public contracts is problematic in securing public services by municipalities, because of its frequent changes and complexity. These facts lead to overcharged contracts on public goods.

The correspondence between the securing of public services and the methodology of 3 E will always be, even when the system is well set up, mainly dependent on the moral responsibility of the employees of the municipalities.

KEY WORDS

Public services, public goods, municipal spending, securing services

JEL CODE

H41 - Public Goods

R51 - Finance in Urban and Rural Economies

Seznam použité literatury

1. Ochrana, F. et al. Efektivnost zabezpečování vybraných veřejných služeb na úrovni obcí. Praha : Oeconomica, 2007. 149 s. ISBN 978-80-245-1259-4.
2. Pavel, J. Používání obecních společností v České republice na příkladu krajských měst. Praha : Transparency International Česká Republika, 2008. 53 s. ISBN 978-80-87123-03-4.
3. Peková, J.: Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha : Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
4. Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe. Praha : Grada Publishing. 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
5. Ochrana, F. Veřejný sektor a efektivní rozhodování. Praha : Management Press, 2001. 246 s. ISBN 80-7261-018-X.
6. Musgrave, R. A. – Musgraveová, P. B. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha : Management Press, 1994. 581 s. ISBN 80-85603-76-4.
7. Ochrana, F. Veřejné služby - jejich poskytování, zadávání a hodnocení : teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit. Praha : Ekopress, 2007. 176 s. ISBN 978-80-86929-31-6.
8. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
10. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
11. Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
12. Časopis Obec a Finance, vydavatelství Triada. ISSN 1211-4189.
13. Rohlena, P. 2010. Personal communication. (ústní sdělení)
14. Rozsypalová, J. 2010. Personal communication. (ústní sdělení)
15. Dinga, A. Rozpočet obce a jeho sestavení [online]. 2007 [cit. 2010-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-karlovarsky.cz/NR/rdonlyres/17B82EEA-33B7-447A-894F-AC4ACA98A630/0/rozp.doc>>.

16. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2005 [cit. 2009-09-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz/>>.
17. Oficiální internetové stránky Města Týna nad Vltavou [online]. 2005 [cit. 2009-09-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.tnv.cz/>>.
18. Oficiální internetové stránky Vltavotýnské teplárenské, a. s. [online]. 2000 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.vtas.cz/>>.
19. Oficiální internetové stránky Vltavotýnské realitní, s. r. o. [online]. 2003 - 2010 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.sportovnihala.cz/>>.
20. Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.
21. Automatizovaný rozpočtový informační systém /ARIS/ [online]. 4. 5. 2001 [cit. 2010-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/aris/>>.
22. Český statistický úřad [online]. 2010 [cit. 2010-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.
23. Ayer, Martin. Deník veřejné správy [online]. 2009. 22.12.2009 [cit. 2010-02-28]. Změna finančních limitů pomůže zvýšit transparentnost veřejných zakázek. Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6408396>>.
24. Šebelka, Zdeněk. Zákon o veřejných zakázkách – pomoc nebo past?. Obecní finance [online]. 26.1.2009, [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.obecnifinance.cz/clanek/zakon-o-verejnych-zakazkach-pomoc-nebo-past/>>.

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Struktura obcí v České republice dle velikosti k 1. 1. 2009	- 12 -
Tabulka 2:	Možné způsoby zajištění služeb na obecní úrovni	- 20 -
Tabulka 3:	Struktura příjmů a výdajů ve schválených rozpočtech města Týn nad Vltavou v letech 2006-2010 (v tis. Kč)	- 36 -
Tabulka 4:	Struktura příjmů a výdajů po rozpočtových změnách města Týn nad Vltavou v letech 2006-2009 (v tis. Kč)	- 37 -
Tabulka 5:	Vývoj běžných výdajů na vybrané veřejné služby města Týn nad Vltavou v (tis. Kč)	- 39 -
Tabulka 6:	Běžné výdaje města Třeboň na vybrané veřejné služby v roce 2007 (v tis. Kč)	- 41 -
Tabulka 7:	Běžné výdaje města Tišnov na vybrané veřejné služby v roce 2007 (v tis. Kč)	- 42 -
Tabulka 8:	Průměrné roční výdaje vybraných obcí na veřejné služby (v tis. Kč)	- 43 -
Tabulka 9:	Průměrné výdaje města Týn nad Vltavou na veřejné služby mezi lety 2006-2008 (v tis. Kč)	- 43 -

Seznam příloh

1. Podklady pro výpočet místního poplatku - nakládání s komunálním odpadem
2. Ukázka Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC Týn nad Vltavou za rok 2009 (FIN 2-12)
3. Protokol o průběhu zadávacího řízení veřejné zakázky malého rozsahu

PŘÍLOHY NEUVEDENÉ V PRÁCI A PŘIPOJENÉ NA CD

1. Směrnice města Týn nad Vltavou pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

Městský úřad v Týně nad Vltavou

Odbor životního prostředí

Vyřizuje: Bc. Nováková DiS.

Týn nad Vltavou 12.10.2009

*Městský úřad v Týně nad Vltavou
odbor hospodářské správy a školství
Ing. Radka Stoklasová*

Věc: Podklady pro výpočet místního poplatku.

Náklady na zabezpečení přepravy a odstraňování komunálních odpadů – skutečnost roku 2008:

z popelnic a kontejnerů (Rumpold s.r.o. Praha, provozovna Tábor)	3 830.056,76 Kč
z chatových oblastí	353.556,14 Kč
-----	
celkem	4.183.612,90 Kč

Další náklady na zabezpečení přepravy a odstraňování komunálních odpadů – skutečnost roku 2008:

provoz sběrného dvora včetně likvidace nebezpečných složek KO	1.317.555,30 Kč
separovaný odpad (papír, sklo, plasty)	982.548,49 Kč
odpadkové koše	497.185,02 Kč
velkoobjemové kontejnery	532.758,24 Kč

MĚSTSKÝ ÚŘAD
Odbor
životního prostředí
TÝN NAD VLTAVOU
-3-

Ing. Ivan Palma
vedoucí odboru životního prostředí

IČO: 00245585 Město Týn n. Vlt.

Čas : 09:54:32
Datum: 29.03.2010

VÝKAZ FIN 2-12 M v Kč za období 12/2009 za vykazující jednotku

NS : 00245585 Město Týn n. Vltavou
Ministerstvo financí
schváleno č.j. 111/138 224/2002

UCRQBALA 13082009 10:07

Fin 2 - 12 M

VÝKAZ PRO HODNOCENÍ PLNĚNÍ ROZPOČTU
ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, REGIONÁLNÍCH RAD A DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ
***** VÝKAZ ZA VYKAZUJÍCÍ JEDNOTKU *****
sestavěný k 12/2009
(v Kč)

Rok 2009	Měsíc 12	I Č O 00245585
-------------	-------------	-------------------

Název nadřazeného orgánu

Název a sídlo účetní jednotky : Město Týn n. Vlt.
Náměstí Miru 2, 375 01 Týn nad Vltavou 1

OdPa Pol	Text	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Č/RS %	Č/RU %
a b		1	2	3		
I. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY						
0000 1111	Dan z příjmu fyzických osob ze zav.cin. a f	14 300 000,00	13 791 000,00	13 791 481,47	96,44	100,00
0000 1112	Dan z příjmu fyzických osob ze SVC	2 750 000,00	2 011 000,00	2 011 439,25	73,14	100,02
0000 1113	Dan z příjmu fyzických osob z kapit. vynosu	1 100 000,00	1 175 000,00	1 175 785,22	106,89	100,07
0000 1121	Dan z příjmu právnických osob	20 400 000,00	14 649 000,00	14 649 753,96	71,81	100,01
0000 1122	Dan z příjmu právnických osob za obce	3 000 000,00	3 790 500,00	3 790 500,00	126,35	100,00
0000 1211	Dan z přidané hodnoty	28 500 000,00	28 942 000,00	28 942 168,00	101,55	100,00
0000 1332	Poplatky za znečištění ovzduší	30 000,00	24 470,00	30 300,00	101,00	123,83
0000 1334	Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdní	5 000,00	10 530,00	10 526,00	210,52	99,96
0000 1335	Poplatky za odnětí pozemku plnění funkcí le	0,00	0,00	44,00	*****	*****
0000 1337	Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	4 100 000,00	4 100 000,00	4 172 183,00	101,76	101,76
0000 1341	Poplatek ze psů	280 000,00	300 000,00	300 730,00	107,40	100,24
0000 1342	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	50 000,00	50 000,00	48 282,00	96,56	96,56
0000 1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	300 000,00	300 000,00	288 655,00	96,22	96,22
0000 1344	Poplatek ze vstupného	60 000,00	60 000,00	73 570,00	122,62	122,62
0000 1345	Poplatek z ubytovací kapacity	100 000,00	120 000,00	129 101,00	129,10	107,58
0000 1347	Poplatek za provozování vyherní hrací příst	850 000,00	1 410 000,00	1 568 295,00	184,51	111,23
0000 1351	Odvod vytesku z provozování loterií	600 000,00	694 700,00	694 729,16	115,79	100,00
0000 1353	Příjmy za zkoušky odbor.způsob.od žad.o řid	250 000,00	250 000,00	266 900,00	106,76	106,76
0000 1359	Ost.odvody z vybr.činností a služ.jinde neu	0,00	0,00	61 000,00	*****	*****
0000 1361	Spravní poplatky	5 400 000,00	4 200 000,00	4 348 776,00	80,53	103,54
0000 1511	Dan z nemovitosti	3 350 000,00	4 525 000,00	4 525 091,54	135,08	100,00
0000 2412	Splatky půjč.prostr.od podnik.nef.subj.- pr	0,00	300 000,00	300 000,00	*****	100,00
0000 2460	Splatky půjčených prostředků od obyvatelstv	7 200,00	7 200,00	7 200,00	100,00	100,00
0000 4111	Neinvestiční přijaté transf.z všeob.pokl.sp	1 400 000,00	1 628 655,00	1 628 654,60	116,33	100,00
0000 4112	Neinv.př.transfery ze SR v rámci souhr.dot.	16 594 500,00	16 594 500,00	16 594 500,00	100,00	100,00
0000 4113	Neinvestiční přijaté transfery za státních	0,00	175 056,00	0,00	*****	0,00
0000 4116	Ostatní neinv.přijaté transfery ze st. rozp	40 459 750,00	39 850 132,00	39 850 132,00	98,49	100,00
0000 4121	Neinvestiční přijaté transfery od obcí	850 000,00	1 047 000,00	1 046 906,00	123,17	99,99
0000 4122	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	11 700,00	4 433 060,00	4 433 060,24	*****	100,00
0000 4131	Převody z vlast.fondu hospodarske(podnikat.	20 000,00	1 142 080,00	1 112 134,06	*****	97,38
0000 4134	Převody z rozpočtových účtů	0,00	0,00	381 048 474,90	*****	*****
0000 4213	Investiční přijaté transfery ze státních fo	0,00	956 882,00	641 042,84	*****	66,99
0000 4216	Ostatní invest.přijaté transf.ze státního r	0,00	14 931 965,00	11 492 222,29	*****	76,96
0000 4222	Investiční přijaté transfery od krajů	900 000,00	1 397 647,00	1 397 647,00	155,29	100,00
* 0000 ****	Bez ODPA	145 668 150,00	162 867 377,00	540 431 284,53	371,00	331,82
1032 2131	Příjmy z pronajmu pozemku	3 000,00	3 000,00	2 961,00	98,70	98,70
* 1032 ****	Podpora ostatních produkčních činností	3 000,00	3 000,00	2 961,00	98,70	98,70
2119 2343	Prij.z uhrad dobovacího prostoru a z vydoby	3 500,00	3 500,00	3 500,00	100,00	100,00

IČO: 00245585 Město Týn n. Vlt.

Čas : 09:54:35
Datum: 29.03.2010

VÝKAZ FIN 2-12 M v Kč za období 12/2009 za vykazující jednotku

NS : 00245585 Město Týn n. Vltavou

UCRGA1A 13082009 10:07

OdPa a	Pol b	Text	Schválený rozpočet 1	Rozpočet po změnách 2	Výsledek od počátku roku 3	Č/RS %	Č/RU %
II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE							
1031	5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru	0,00	0,00	0,00	*****	*****
1031	5031	Povinné poj.na soc.zab.a prisp.na st.pol.za	0,00	0,00	0,00	*****	*****
1031	5032	Povinné poj.na veřejné zdravotní pojištění	0,00	0,00	0,00	*****	*****
1031	5169	Nakup ostatních služeb	0,00	415 821,00	415 821,00	*****	100,00
1031	5179	Ostatní nákupy j.n.	0,00	0,00	0,00	*****	*****
*	1031	**** Pestební činnost	0,00	415 821,00	415 821,00	*****	100,00
	1032	5169 Nakup ostatních služeb	30 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
*	1032	**** Podpora ostatních produkčních činností	30 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	1036	5169 Nakup ostatních služeb	10 000,00	580 733,00	578 608,00	*****	99,63
*	1036	**** Správa v lesním hospodářství	10 000,00	580 733,00	578 608,00	*****	99,63
	1037	5169 Nakup ostatních služeb	50 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
*	1037	**** Celospolečenské funkce lesu	50 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	1039	5166 Konzultační, poradenské a právní služby	50 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	1039	5179 Ostatní nákupy j.n.	10 000,00	10 000,00	6 791,00	67,91	67,91
*	1039	**** Ostatní záležitosti lesního hospodářství	60 000,00	10 000,00	6 791,00	11,32	67,91
	1070	5139 Nakup materiálu j.n.	20 000,00	20 000,00	16 209,00	81,05	81,05
	1070	5169 Nakup ostatních služeb	0,00	15 000,00	15 000,00	*****	100,00
*	1070	**** Rybářství	20 000,00	35 000,00	31 209,00	156,05	89,17
	2143	5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru	241 400,00	156 141,00	156 141,00	64,68	100,00
	2143	5021 Ostatní osobní výdaje	40 000,00	46 630,00	46 630,00	116,58	100,00
	2143	5031 Povinné poj.na soc.zab.a prisp.na st.pol.za	73 170,00	50 597,00	50 597,00	69,15	100,00
	2143	5032 Povinné poj.na veřejné zdravotní pojištění	25 330,00	17 977,00	17 977,00	70,97	100,00
	2143	5136 Knihy, učební pomůcky a tisk	1 500,00	0,00	0,00	0,00	*****
	2143	5137 Drobný hmotný dlouhodobý majetek	5 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	2143	5139 Nakup materiálu j.n.	19 000,00	1 449,00	1 449,00	7,63	100,00
	2143	5167 Služby školení a vzdělávání	5 000,00	200,00	200,00	4,00	100,00
	2143	5169 Nakup ostatních služeb	100 000,00	45 347,00	45 347,00	45,35	100,00
	2143	5171 Opravy a udržování	5 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	2143	5173 Cestovné (tuzemské i zahraniční)	6 000,00	4 100,00	4 100,00	68,33	100,00
	2143	5175 Pohostení	500,00	0,00	0,00	0,00	*****
*	2143	**** Cestovní ruch	521 900,00	322 441,00	322 441,00	61,78	100,00
	2169	5166 Konzultační, poradenské a právní služby	60 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	2169	5169 Nakup ostatních služeb	40 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
*	2169	**** Ostatní správa v prům, obch., stav. a služebac	100 000,00	0,00	0,00	0,00	*****
	2212	5139 Nakup materiálu j.n.	0,00	180 000,00	178 370,42	*****	99,09
	2212	5169 Nakup ostatních služeb	2 810 000,00	1 980 000,00	1 880 010,63	66,90	94,95
	2212	5171 Opravy a udržování	3 750 000,00	7 910 908,00	7 148 705,51	190,63	90,37
	2212	6121 Budovy, haly a stavby	4 714 640,00	5 131 943,00	4 563 358,16	96,79	88,92
*	2212	**** Silnice	11 274 640,00	15 202 851,00	13 770 444,72	122,14	90,58
	2219	5139 Nakup materiálu j.n.	45 000,00	45 000,00	25 502,00	56,67	56,67

IC0: 00245585 Město Týn n. Vlt.

Čas : 09:54:36
Datum: 29.03.2010

VÝKAZ FIN 2-12 M v Kč za období 12/2009 za vykazující jednotku

NS : 00245585 Město Týn n. Vltavou UCRGBA1A 13082009 10:07

OdPa	Pol	Text	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Č/RS %	Č/RU %
a	b		1	2	3		
2219	5169	Nakup ostatních služeb	100 000,00	99 710,00	0,00	0,00	0,00
2219	5171	Opravy a udržování	1 830 000,00	2 083 260,00	1 919 558,75	104,89	92,14
2219	5229	Ostatní neinv.transfery nezisk.a podob.orga	8 500,00	8 500,00	0,00	0,00	0,00
2219	6121	Budovy, haly a stavby	0,00	2 834 666,00	2 834 666,00	*****	100,00
* 2219	****	Ostatní zalezitosti pozemních komunikaci	1 983 500,00	5 071 136,00	4 779 726,75	240,97	94,25
2221	6121	Budovy, haly a stavby	0,00	350 073,00	350 072,97	*****	100,00
* 2221	****	Provoz verejne silnicni dopravy	0,00	350 073,00	350 072,97	*****	100,00
2222	5169	Nakup ostatních služeb	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00
* 2222	****	Kontrola technicke zpusobilosti vozidel	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00
2223	5169	Nakup ostatních služeb	100 000,00	20 000,00	15 547,00	15,55	77,74
* 2223	****	Bezpecnost silnicniho provozu	100 000,00	20 000,00	15 547,00	15,55	77,74
2229	5169	Nakup ostatních služeb	50 000,00	50 000,00	4 859,80	9,72	9,72
* 2229	****	Ostatní zalezitosti v silnicni dopravě	50 000,00	50 000,00	4 859,80	9,72	9,72
2299	5181	Poskytnute zalohy vnitřním organizacním jed	0,00	0,00	0,00	*****	*****
* 2299	****	Ostatní zalezitosti v dopravě	0,00	0,00	0,00	*****	*****
2310	6121	Budovy, haly a stavby	8 892 500,00	8 565 365,00	8 565 364,77	96,32	100,00
* 2310	****	Pitna voda	8 892 500,00	8 565 365,00	8 565 364,77	96,32	100,00
2321	6121	Budovy, haly a stavby	1 631 100,00	1 608 517,00	1 607 908,23	98,58	99,96
* 2321	****	Ovadení a cistení odpadních vod a nakl.s k	1 631 100,00	1 608 517,00	1 607 908,23	98,58	99,96
3111	5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	0,00	195 481,00	195 453,00	*****	99,99
3111	5171	Opravy a udržování	200 000,00	200 000,00	197 804,00	98,90	98,90
3111	5331	Neinvesticni prispevky zrizenym prispevkovy	3 411 050,00	3 415 485,00	3 415 485,00	100,13	100,00
3111	6121	Budovy, haly a stavby	0,00	10 115,00	10 115,00	*****	100,00
3111	6351	Invest. transf.zřizeným příspěvkovým organi	340 000,00	340 000,00	340 000,00	100,00	100,00
* 3111	****	Predskolni zarizeni	3 951 050,00	4 161 081,00	4 158 857,00	105,26	99,95
3113	5011	Platy zamestnancu v pracovnim pomeru	0,00	0,00	0,00	*****	*****
3113	5021	Ostatni osobni vydaje	0,00	0,00	0,00	*****	*****
3113	5331	Neinvesticni prispevky zrizenym prispevkovy	9 119 050,00	9 205 774,00	9 205 766,00	100,95	100,00
3113	6121	Budovy, haly a stavby	4 500 000,00	22 778 845,00	22 718 180,31	504,85	99,73
3113	6351	Invest. transf.zřizeným příspěvkovým organi	260 000,00	260 000,00	260 000,00	100,00	100,00
* 3113	****	Zakladni skoly	13 879 050,00	32 244 619,00	32 183 946,31	231,89	99,81
3121	5229	Ostatní neinv.transfery nezisk.a podob.orga	0,00	0,00	0,00	*****	*****
3121	5333	Neinv.transf.škol.práv.osob.zř.státem,kr. a	0,00	10 000,00	10 000,00	*****	100,00
* 3121	****	Gymnazia	0,00	10 000,00	10 000,00	*****	100,00
3231	5331	Neinvesticni prispevky zrizenym prispevkovy	373 000,00	373 000,00	372 740,00	99,93	99,93

Protokol o průběhu zadávacího řízení veřejné zakázky malého rozsahu

na *Dodávky** *Služby** *stavební práce**

Název veřejné zakázky:

Zadavatel: *Město Týn nad Vltavou, IČ: 00 245 585*

Zástupce zadavatele: *Jméno, příjmení, funkce*

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky:.....,-Kč

<u>Hodnotící kritéria:</u>	Cena*	Ekonomická výhodnost nabídky*	
		Dílčí hodnotící kritéria	Váha (%)

Zadávací řízení zahájeno dne:	datum	Zveřejněno na www adrese dne:	datum	Zadávací řízení ukončeno dne/hodina:	datum čas
--------------------------------------	-------	--------------------------------------	-------	---	--------------

Hodnotící komise

Jméno	Podpis

Seznam obeslaných dodavatelů	Poř. číslo	Obchodní název	Sídlo,	IČ
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			

Seznam vyřazených nabídek

Poř. číslo	Obchodní název uchazeče	sídlo	IČ:

Seznam posuzovaných nabídek:

Poř. číslo	Obchodní název uchazeče, IČ	Cena (pokud je základním hodnotícím kritériem)	Pořadí nabídek (pokud je základním hodnotícím kritériem cena)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Hodnocení nabídek, pokud je zákl.hodn. kritériem ekonomická výhodnost nabídky: viz samostatná tabulka

Výsledek hodnocení nabídek:

Hodnotící komise na základě podkladů doporučuje zadavateli rozhodnout o výběru nejvhodnější nabídky č....., kterou podal uchazeč:

--

Podpisy členů hodnotící komise:.....

Rozhodnutí zadavatele:

Dle čl.IV. odst.2. Směrnice Města Týn nad Vltavou „O zadávání veřejných zakázek malého rozsahu“ **zadavatel** veřejné zakázky (název zakázky)....., v souladu s doporučením hodnotící komise **stanovil následující pořadí uchazečů:**

Výsledné pořadí	Pořad.č. nabídky	Uchazeč
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Na základě tohoto pořadí zadavatel rozhodl o

PŘIDĚLENÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY MALÉHO ROZSAHU
uchazeči:

--

Rozhodnutí o přidělení zakázky vybranému uchazeči odpovídá pořadí nabídek podle jejich výhodnosti.

Nabídka byla vybrána

z důvodu **nejnižší nabídkové ceny ve výši: .....**Kč*/

jako **ekonomicky nejvýhodnější a to zejména pro tyto důvody: ***

nejnižší nabídkové ceny ve výši: .....Kč*

nejdelší nabízené záruky v délce.....měsíců*

jiné důvody.....*

.....
jméno, příjmení, funkce

zástupce zadavatele

* nehodící škrtněte